

Tidskrift för Schack



Nr 10-11

Okt. - nov. 1952 · Årg. 58

Världsschackturneringen
i Stockholm - Saltsjöbaden

Referat · Bilder · Partier

Analyser · Kommentarer

Spelöppningsstatistik

En dubbeltalang

Besvikelse i USA

Oro i Moskva

Studier · Problem

TIDSKRIFT FÖR SCHACK 1952

Expedition: Drottninggatan 29 C, Stockholm. Postgirokonton 3973,
Annonsavdelningen. Telefon 31 67 22 (kl. 9—10).

Redaktör och ansvarig utgivare:

Erik Lundin, Alströmergatan 32, uppg. 8, 4 tr., Stockholm.
Telefon 11 51 95 (säkrast kl. 12—13).

PRENUMERATIONSPRIS: KR. 10:—.

Postgiro 3 9 7 3

NYHET!

Av Euwes Spelöppningsteori har del I utkommit i ny upplaga.

Del II och III utkommer inom kort. Pris per del kr. 3:25.
Dessa böcker har varit slut från förlaget sedan mer än ett år.
Den nya upplagan innehåller kompletteringar av teorin under en
sjuårsperiod efter den förra upplagens tryckning.

Schackklockor

Den tyska schackklockan "Olympia" har vunnit stort erkännande
inom de svenska schackklubbarna. Pris kr. 37:—. Finnes alltjämt
i lager. Rödeby Schackklubb skriver 6/11 1952: "De Olympia-klockor
vi inköpte hos Eder i fjol, har visat sig vara utmärkta, varför vi hop-
pas på samma höga kvalité även vid denna beställning."

Reinfeld: Keres' bedste skakpartier 28 partier (1931—1937) med ut-
förliga kommentarer. Pris kr. 2:—.

Prenumeration mottages på CHESS. Helår kr. 10:—.

Schacklitteratur och schackmateriel erhålles alltid fördelaktigast från

TIDSKRIFT FÖR SCHACKS FÖRLAG.

En glad nyhet!

Förvisso en glad nyhet i dubbel bemärkelse att på svenska språket åter utgivits
en schackbok av KURT RICHTER. — Denna nya bok — som kan för-
värvas för ett i dessa tider anspråkslöst pris av kr. 4:50 — bär titeln:

MIN FÖRSTA SCHACKBOK

Författaren säger i sitt förord bl. a.: "Avsikten med denna bok är att försöka
ge en mångsidig belysning av schackspelets inneboende skönhetsvärden och på så
sätt stimulera läsaren till att ännu mer fördjupa sig i detta ädla spel."

Egentligen är Richters nya bok tillägnad nybörjaren. Genom sitt säregnet per-
sonliga och levande framställningssätt åstadkommer han likväl metamorfosen,
att även herr Mästaren själv kommer att läsa boken med stor behållning och inte
utan saknad skiljer sig ifrån den! Enstaka kapitel är värda hela slanten; där
finns ett präktigt schacklexikon (A—Ö), en historisk återblick (från Philidor
till Botvinnik), ordspråk, citat, anekdoter, grotesker och mycket annat.

TIDSKRIFT FÖR SCHACKS FÖRLAG

Tidskrift för Schack



Nr 10-11

Okt. - nov. 1952 . Årg. 58

FIDE hos Konungen



Konungen mottog på Stockholms slott vicepresidenterna i världsschackförbundet i
samband med kongressen i Saltsjöbaden. De föreställdes av FIDE-presidenten Folke
Rogard. Bilden visar fr. v.: Laurens, Argentina, dal Verme, Italien, Rogard, kung
Gustaf Adolf, Ilmakunnas, Finland, Berman, Frankrike, Ragosin, Sovjetunionen, och
Dierman, Belgien.

Interzonala turneringen och väderleken

KOTOV SUVERÄN SEGRARE — STARK INSATS AV STÅHLBERG

Underbart sommarväder och storartad publiktillströmning gav den rätta stämningen åt interzonala turneringen i Saltsjöbaden. Allt gick i solens tecken. Även statsmakterna visade ett ljus sinnelag och bidrog med begärda 15.000 kr. till detta världs-evenemang, som skulle sprida glans och ära över Sverige. Turneringens ekonomiska facit: ett avsevärt mindre underskott än arrangörerna vågat räkna med. Ja, det var verkligen en lyckosam turnering... år 1948.

Dessvärre drabbades 1952 års interzonala turnering av raka motsatserna. Att turneringen förlades till Saltsjöbaden två månader senare på året uppfattades av väderleksguden som en svår utmaning. Alla vet vi att hösten bjudit på århundradets regnrekord. Massor av entréavgifter för turneringen regnade bort. Även statsmakterna såg allt i grått och förvandlade ett begärt anslag på 20.000 kr. till ett blygsamt bidrag på 5.000 kr. Motsvarande möjligen 1912 års

penningvärde. Förlusten på turneringen — som i sista hand måste bestridas av förbundsordföranden — steg till flera tiotusental kronor.

*

Den världsomfattande turneringen har varit en god reklam för vårt land och ovedersägligt utgjort ett värdefullt bidrag till internationellt samarbete på det kulturella planet. Att initiativet till detta ideella syfte denna gång fått sådan nervärdering från statsmakternas sida är uppseendeväckande.

*

Bristen på lämpliga lokaler i huvudstaden är orsaken till, att femton av de tjuguen ronderna, trots den ogynnsamma årstiden, förlades till Saltsjöbaden. Genom välvilligt tillmötesgående från Stockholms stad kunde åtminstone sex ronder hållas i Stadshuset. Här blev det vackra recett dagar, stor publik och välordnade arrangemang.



Bild från en rond i Blå hallen i Stadshuset

Tre poängs försprång...



Alexander Kotov

Alexander Kotovs suveräna seger i den andra interzonala turneringen — tre poäng före närmaste man — har få motsvarigheter i schackets historia. Alexander Aljechin — ryss och världsmästare — åstadkom under sin karriär några om möjligt ännu mer imponerande resultat. Och med någon möda lär väl kunna göras några andra hållbara jämförelser. Men inte enbart Kotovs rent siffermässiga resultat talar — hans partier är genomgående av mycket hög klass. Han är inte endast en djärv och iderik angreppsspelare, utan har lika utmärkande lugn och kallblodighet i försvarets svåra konst och åstadkommer ofta geniala ting i slutspelen. I denna turnering gick Kotov sin egen väg, helt av egen kraft och oberoende av tillfälligheter i konkurrenternas strider. Han startade med att vinna åtta partier i följd! I allt vann han tretton partier, gjorde plikt-skyldigaste remi mot sina fyra landsmän

och delade i övrigt poängen endast med Pachman, Ståhlberg och Steiner. På 20 möjliga fick Kotov 16½ poäng.

Kampen om övriga fyra platser — kvalificeringen till nästa års utmanarturnering gällde de fem bästa — blev i stället så mycket hårdare. Ståhlberg låg länge på andra plats, starkt hotad av den framåtgående storheten Geller. Så småningom gick denne om svensken. Den argentinske mästaren J. Bolbochan nödgades på grund av sjukdom att bryta tävlingen efter två ronder. Delagarantalet kom således att bli ojämnt, vilket under turneringens gång något försvårade en klar överblick av poängställningen; den ständigt uppdykande frironden för olika spelare kunde väl också tillmätas viss praktisk och psykologisk betydelse. Vi gör emellertid nu en liten operation och konstaterar poängställningen i toppen sedan dessa spelare avverkat tre femtedelar av antalet partier = 12:

| | |
|-----------------|----|
| Kotov | 11 |
| Geller | 9 |
| Ståhlberg | 8½ |
| Petrosian | 8 |
| Tajmanov | 8 |
| Gligoric | 7½ |
| Szabo | 7½ |
| Averbach | 6½ |

Låt oss följa slutstriden i turneringens återstående två femtedelar = 8 partier. Synbarligen börjar Ståhlbergs uthållighet att avta. Han får svåra nederlag i 13:e och 14:e ronderna mot Geller och Szabo, fortsätter med fyra remier, men lyckas samla sig till vinster mot Stoltz och Vaitonis. Alltså 4 poäng. Även Geller får nöja sig med samma siffra, men det räcker för att hålla undan för Ståhlberg. Ryssen vann mot Barcza, spelade sex remier och förlorade mot Szabo på tid efter att ha haft en överlägsen ställning. Hans landsmän Petrosian och Tajmanov gick hårdare fram och tog vardera 5½ poäng — vilket räckte för att gå förbi Geller! Averbach spurtade starkt och tog sex



Gligoric pressar Szabo hårt. Partiet slutade dock remi.

poäng. Gligoric och Szabo inkasserade vardera 5 poäng. Och därmed är vi framme vid följande slutställning i toppen:

| | |
|-----------------|-----|
| Kotov | 16½ |
| Petrosian | 13½ |
| Tajmanov | 13½ |
| Geller | 13 |
| Averbach | 12½ |
| Ståhlberg | 12½ |
| Szabo | 12½ |
| Gligoric | 12½ |

Rangordningen vid lika poäng har fastställts genom Sonnenborn-Bergers system och framgår av ordningsföljden härinvid. De fem ryssarna lade alltså beslag på de fem första platserna! Emellertid torde ett betydligt rättvisare "system" komma att tillämpas genom omröstning, nämligen att utöka spelarantalet i utmanarturneringen, så att även Ståhlberg, Szabo och Gligoric beredes tillfälle att delta. De som främst röstar på detta är ryssarna själva.

KVALIFICERAD RYSK FYRKLÖVER



Petrosian

Tajmanov

Geller

Averbach

Petrosian och Tajmanov, liksom Kotov obesegrade i turneringen, belönades med titeln internationella stormästare. Bägge är synnerligen framstående representanter för den unga schackgenerationen.

Geller svek förväntningarna mot slutet, där hans resultat blev överraskande svagt. I sista rondan föredrog han att säkra sin kvalificering genom att bjuda Stoltz remi efter — nio drag! Averbach var också en trevlig bekantskap. Han startade medelmåttigt; åtta remi, en vinst och en förlust på de tio första ronderna. Ingen räknade allvarligt med honom som en aspirant på femte plats. Även Averbach erhöll titeln internationell stormästare.

Ståhlberg tröttnade som sagt under tävlingsens senare skede. Hans insats blev likväl mycket god. Den svenske stormästaren kan nu bokföra det tredje glansresultatet under sitt hittills framgångsrikaste schackår. Först

den fina placeringen i Budapest och sedan den eleganta poängplockningen vid första bordet i schackolympiaden!

Szabo och Gligoric övertygade inte fullt denna gång. Szabo var tydligt ur slag och hjälptes faktiskt fram av en ovanligt efterhängsen tur (ibland kommer man inte ifrån att tala om tur i schack!). Den vanligen hyperfarlige ungraren vann klart förlorade partier mot Stoltz, Sanchez (!) och Geller.

Och nu får vi ägna oss något även åt kämparna på den "överblivna" kartan. Främst alltså Unzicker, som kan utnämnas till förste reserv för utmanarturneringen. Den tyske mästaren klagade över osäkerhet på grund av för långt uppehåll i tävlings-schack. Han startade också olyckligt, men kom så småningom igång — 8½ poäng på de tolv senare partierna (lika med Kotov!) talar sitt tydliga språk. Eliskases förlorade tre partier på de fyra första, klarade sig sedan i femton ronder utan nederlag. I sista



"Den slocknade vulkanens utbrott" (Stoltz' seger mot Herman Steiner) väckte stor uppmärksamhet. De häpnadiska åskådarna är fr. v.: Tajmanov, ungerske ledaren dr Aszatalos, en jugoslavisk journalist, Ståhlberg, Prins, Lundin och Sköld.

ronden föll han dock offer för Szabo. Tjeken Pachman, argentinaren Pilnik och amerikanen Steiner tog 50 % i den hårda konkurrensen. Den unge jugoslaven Matanovic hade vi föreställt oss som en friskare angreppsspelare, men man kan ju inte därför kritisera hans tolv remipartier — när Petrosian och Tajmanov har tretton! Ungaren Barcza visade inte sedvanlig slagkraft. Stoltz är enligt Ståhlberg "en slocknad vulkan ofarlig för omgivningen". Ofarlig är för mycket sagt, ännu åstadkommer vulkanen ett och annat häftigt utbrott. I förbigående nämnt — Stoltz fick välförtjänt första skönhetspriset för sitt eleganta parti mot Steiner.

Turneringens intressantaste och färgrikaste deltagare var colombianen Sanchez. Detta okända namn var långtifrån ofarligt för omgivningen. Bl. a. klådde han bägge svenskarna! En fin naturspelare men med otillräckligt teoretiskt kunnande. Att resa från sin hemstad vid fjärde breddgraden upp till

det kyliga nordn är enbart det en prestation. Nya zeeländaren Wade lade i augusti beslag på engelska mästerskapet som förspel till denna turnering; han gjorde även här ett flertal goda prestationer. Förrer litauern, numera kanadensiske medborgaren Vaitonis fick i egenskap av zonsegrare representera sitt nya hemland och träffa sina svenska vänner från de år han vistades här. I avsaknad av hård träning i hemstaden (Toronto) fruktade han att inte kunna klara jumboplatsen i turneringen. Det lyckades trots allt! Engelsen Golombek och holländaren Prins var vänliga nog att ta hand om de båda sista platserna. Egentligen överraskande, ty bägge har många gånger visat sig kapabla till elitprestationer. Prins fortsätter som vanligt med sina originella partianläggningar, värda ett bättre öde än som nu blev fallet. Golombek bidrog förtjänstfullt till att kasta ljus över viktiga varianter, även om poängen hamnade hos motståndarna.



Ståhlbergs kvalificeringschans hängde på hans möte med Vaitonis i sista ronden.
Svart vann!

INTERZONALA TURNERINGEN 15/9—21/10 1952

| | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | Poäng |
|-----------------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|--------|
| 1 A. Kotov | — | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1 | 1 | 1 | 1/2 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 16 1/2 |
| 2 T. Petrosian | 1/2 | — | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1 | 1 | 1/2 | 1 | 1 | 1 | 1/2 | 13 1/2 |
| 3 M. Taimanov | 1/2 | 1/2 | — | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1 | 1 | 1/2 | 1 | 1/2 | 1 | 1 | 1 | 13 1/2 |
| 4 E. Geller | 1/2 | 1/2 | 1/2 | — | 1/2 | 1 | 0 | 0 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1 | 1/2 | 1 | 1 | 1 | 1/2 | 13 |
| 5 J. Averbach | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | — | 0 | 1/2 | 1 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1 | 1/2 | 1 | 1 | 1 | 1/2 | 12 1/2 |
| 6 G. Ståhlberg | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 0 | 1 | — | 0 | 1 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1 | 1 | 0 | 1 | 1 | 1/2 | 1 | 12 1/2 |
| 7 L. Szabó | 0 | 0 | 1/2 | 1 | 1/2 | 1 | — | 1/2 | 1/2 | 1 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1 | 1 | 1/2 | 1/2 | 1 | 1/2 | 1 | 12 1/2 |
| 8 S. Gligoric | 0 | 1/2 | 1/2 | 1 | 0 | 0 | 1/2 | — | 0 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1 | 1/2 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 12 1/2 |
| 9 W. Unzicker | 0 | 1/2 | 0 | 0 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1 | — | 1/2 | 1/2 | 0 | 1 | 1/2 | 1/2 | 1 | 1 | 1 | 1/2 | 1 | 1 | 11 1/2 |
| 10 E. Eliskases | 0 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 0 | 1/2 | 1/2 | — | 1/2 | 1/2 | 0 | 1/2 | 0 | 1/2 | 1 | 1 | 1 | 1 | 1 | 10 1/2 |
| 11 L. Pachman | 1/2 | 0 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | — | 0 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1 | 1 | 1/2 | 1/2 | 10 |
| 12 H. Pilnik | 0 | 1/2 | 1/2 | 0 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1 | 0 | — | 1 | 0 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1 | 0 | 1/2 | 1/2 | 1 | 10 |
| 13 H. Steiner | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 0 | 1/2 | 1/2 | 0 | 0 | 1 | 1 | — | 1/2 | 1/2 | 0 | 0 | 1 | 1 | 1/2 | 1 | 1 | 10 |
| 14 A. Matanovic | 0 | 1/2 | 0 | 1/2 | 1/2 | 0 | 1/2 | 0 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | — | 1/2 | 0 | 1/2 | 1 | 1/2 | 1 | 1/2 | 1 | 9 |
| 15 G. Barcza | 0 | 0 | 0 | 0 | 1/2 | 0 | 0 | 1/2 | 1/2 | 0 | 0 | 1/2 | 1 | — | 1 | 1 | 1/2 | 0 | 0 | 1 | 1/2 | 8 |
| 16 G. Stoltz | 0 | 0 | 1/2 | 1/2 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 1/2 | 0 | — | 0 | 1 | 1/2 | 1/2 | 1 | 7 1/2 |
| 17 L. Sanchez | 0 | 1/2 | 0 | 0 | 1/2 | 1 | 1/2 | 0 | 0 | 1/2 | 0 | 0 | 0 | 0 | 1/2 | 1 | — | 1/2 | 0 | 1 | 1 | 7 |
| 18 R. Wade | 0 | 0 | 1/2 | 0 | 0 | 0 | 1/2 | 0 | 0 | 1/2 | 0 | 1 | 0 | 1/2 | 1 | 0 | 1/2 | — | 1/2 | 0 | 1 | 6 |
| 19 P. Vaitonis | 0 | 0 | 1/2 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 1/2 | 0 | 0 | 1/2 | 1/2 | 0 | 1 | 0 | 1 | 1/2 | — | 1/2 | 0 | 5 |
| 20 H. Golombek | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 1/2 | 0 | 1/2 | 1/2 | 0 | 1/2 | 0 | 1/2 | 0 | 1 | 1/2 | — | 0 | 4 1/2 |
| 21 L. Prins | 0 | 1/2 | 0 | 1/2 | 1/2 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 1/2 | 0 | 0 | 0 | 1/2 | 0 | 0 | 0 | 1/2 | 1 | — | 4 1/2 |

Statistik

Interzonala spelöppningar

I den nu avslutade interzonala turneringen spelades 212 partier. Av dessa vanns med vit 71 och med svart 45 medan 96 uppgörelser slutade remi. Denna statistik ger dock inte spelöppningarna full rättvisa, då som bekant några partier medförde vinst, respektive förlust stück i stäv mot vad spel fördelningen gav vid handen. Även många remislut ger heller inte full rättvisa åt spelet.

Bland spelöppningar finner man att kungsindiskt intar en framskjuten plats. Om vi uppdelar indiskt parti i damindiskt, Nimzoindiskt m. fl., kommer kungsindiskt främst med sina 43 partier. Statistiken går i svart favör med 17 mot 11. Bl. a. tillgrep de ryska deltagarna samt Gligoric ofta och med framgång denna spelöppning. Man skulle vilja framhålla att detta var den bästa och oftast använda metoden från svarts sida att bemöta d4, liksom sicilianskt parti mot e4.

Tablån här nedan är endast preliminär, då under diverse spelöppningar finns sådana

som kanske vid närmare granskning kan hänföras till någon av de uppräknade och bland rubrikerna kanske finns något parti som hör hemma på annan plats.

| | V | R | S |
|-------------------------------|----|----|----|
| Antagen damgambit | 2 | — | — |
| Caro Kann | 2 | 1 | 1 |
| Damgambit (ortodox m. fl.) .. | 11 | 15 | 3 |
| Franskt parti | 3 | 8 | 3 |
| Holländskt parti | — | 1 | 1 |
| Indiskt parti | 13 | 26 | 6 |
| Italienskt parti | — | — | 1 |
| Kungsindiskt | 11 | 15 | 17 |
| Sicilianskt parti | 8 | 12 | 12 |
| Slaviskt (halvslaviskt) | 4 | 4 | 1 |
| Spanskt parti | 6 | 7 | — |
| Diverse spelöppningar | 11 | 7 | — |
| | 71 | 96 | 45 |

Anm. Siffrorna anger antalet vunna av vit, antalet remis samt i tredje kolumnen svarts vinster.

USA beklagar sin dåliga insats i Saltsjöbaden

Svallvågorna efter Saltsjöbadturneringen upprör ännu amerikanerna. New York Times klagar enligt Phelps Sample i en redaktionell artikel över att ryssarna vinner denna speciella strid i det kalla kriget.

Det faktum att alla fem förstaplaceringarna tillföll spelare från Sovjetunionen är åter ett kraftigt belägg för schackstyrkan i detta land, konstaterar Times. Eftersom dessa fem jämte en grupp på fyra ryska stormästare, som ej spelade i Saltsjöbaden då de redan kvalificerat sig förut, nästa år skall delta i en turnering i Zürich för att nominera utmanaren i kampen om världsmästerskapet mot Botvinnik i Moskva, är det givet att 1953 års tävling är förhärskan-

de om ock ej helt besättes av sovjetspelare.

Vad USA beträffar, fortsätter Times, kan vi endast konstatera, att otillräckligheten av vår representation i Sverige var en direkt återspeglning av det faktum att intresset för schack är så mycket mindre jämfört med dess ställning i Sovjetunionen. Att vi i grund och botten har lika goda talanger har visats gång på gång. Men denna talang har ej tillräckligt ekonomiskt understöd och liknande orsaker. USA kommer att göra en bättre insats i det internationella schackspelet, när våra medborgare mera klart inser vikten av den konkurrens i strävandet efter internationell prestige och goodwill, som pågår i hela världen.

Sovjet förklarar sin goda insats i Saltsjöbaden

Ovanstående rubrik roade det oss att göra som en pendang till den föregående om USA, enär den i Sverige utkommande tidningen "Nyheter från Sovjetunionen" i ett novembernummer har en intervju med vicepresidenten i FIDE V. Ragozin. I denna intervju — som vi är i tillfälle att återge här — får man veta många intressanta fakta om det ryska schacklivet. Vi överlämnar ordet till intervjuaren:

— Hur vill Ni förklara sovjetschackets dominerande ställning i världen, frågar vi först.

— Man kan naturligtvis peka på flera orsaker, svarar Ragozin, men den allra främsta är utan tvivel vårt folks snabbt stigande kulturnivå som bl. a. tagit sig uttryck i att schackintresset ökat alldeles enormt under de senaste årtiondena. Vi har nu över en miljon organiserade schackspelare, indelade i fem klasser. Toppen på denna pyramid är våra 12 internationella stormästare med världsmästaren Botvinnik i spetsen. Vi har dessutom ett åttiototal "vanliga" mästare, därav 25 internationella. Bland de sistnämnda återfinnes Tajmanov, Petrosian och Averbach, som gjort så bra ifrån sig här i Stockholm och säkert blir stormästare ganska snart. (De blev det omedelbart efter turneringen. — Red. anm.) Det har väl också sitt intresse att notera att det stora schackintresset hos oss inte alls är förbehållet enbart männen. Moskva står just i dessa dagar som värd för en stor internationell damturnering, där det ska avgöras vem som får utmana vår världsmästarinna Ludmila Rudenko på titelmatch. Bland pretendenterna finner vi en rad utmärkta representanter för sovjetschacket.

— Med ett sådant schackintresse måste väl tävlingslivet få en enorm omfattning?

— Ja, det kan ni skriva upp att det har. Här om året samlade en turnering för ryska kollektivjordbrukare inalles 300.000 deltagare! Och detta på den ryska landsbygden, där schack var ett okänt begrepp före revolutionen. Nu går inte ens våra bästa spelare säkra för nederlag när de kommer ut till byarna. Och den stora sovjetmästerskapsturneringen samlar varje år ett tusental

deltagare. Bara 20 går vidare till finalen, som ifråga om spelstyrka torde överträffa de flesta internationella storturneringar. Botvinnik kom ju bara femma i fjolårets sovjetmästerskap...

— Några särskilt lovande talanger bland ungdomen?

— Vi har en uppsjö på goda förmågor bland tonåringarna och det är inte så lätt att peka ut någon särskild bland dem. Men jag vill inte dölja att jag hoppas mycket av Boris Spasskij, en femtonårig skolgrabb från Leningrad. Han gick obesegrad genom årets Leningradmästerskap och slutade på andra plats efter Tajmanov. Till och med sådana berömdheter som Tajmanov och gamle stormästaren Löwenfisch hade vissa svårigheter att klara remi mot honom.

— Och de organisatoriska frågorna?

— Vi har schacksektioner, eller klubbar som ni kallar det, på så gott som vartenda företag i landet. Det högsta samordnande organet är Sovjetunionens Schacksektion med dess underavdelningar i alla våra republiker, förvaltningsområden och städer. Kostnaderna för hela denna apparat, inklusive tävlingar och instruktionskurser, bestrids av staten genom budgetanslag under kulturtiteln. Det rör sig inte om små summor precis, men så har vi också fått föredömligt ordnade "schackhus" i Leningrad och många andra städer.

— Era storspelare hinner väl inte med mycket annat än schack?

— Det kanske förvånar en och annan att höra att de faktiskt så gott som genomgående är skickliga fackmän på olika gebit. Botvinnik är ingenjör och teknologie licentiat och tänker fortsätta med vetenskapligt forskningsarbete sedan han nu blivit klar med sin doktorsavhandling. Ingenjörsvyrket är också företrätt av Averbach och Kotov. Den sistnämnde fick för övrigt en hög utmärkelse för sina arbetsinsatser under krigsåren. Och att Tajmanov är en högklassig pianist har ju också de svenska radiolyssnarna kunnat övertyga sig om. Keres är väl den enda

av våra stormästare som ägnar schacket större delen av sin tid. Han håller förresten på att skriva ett stort arbete i fyra volymer om spelöppningarnas teori.

— Och vad tror Ni om schackets framtid, frågar vi till sist.

— Aldrig under sin tusenåriga historia har det gamla fina spelet stått så högt som i våra dagar, men jag tror ändå att en ännu glansfullare framtid väntar det. Och det är min övertygelse att den moderna

sovjetskolan i många år framåt kommer att hävda sin nuvarande rangplats inom schacket. Med sin vetenskapliga inställning till spelet, sin djupgående kännedom om teorin och sin strävan att ständigt få fram nya finesser i öppningar och slutspel har denna skola bidragit till att höja schackkulturen och kommit att utöva ett enormt inflytande på utlandet, slutar den sovjetryske stormästaren och schackledaren.

S. S.

Kring interzonala

I ett radioanförande efter turneringen yttrade världsschackförbundets president advokat Folke Rogard bl. a.: "Denna turnering har varit en stor examen för alla schacksportens vänner. Därtill har den i hög grad bidragit till att stärka vänskapsbanden mellan schackspelare från skilda länder liksom mellan olika folk. Turneringen i sig själv har givit tydliga vinkar om var vi har att finna de bästa schackspelarna i världen. När en nations fem deltagare placerar sig främst så är detta fakta jämte Alexander Kotovs glänsande turneringsseger bestämmande för denna nations höga moraliska kraft sådan som den här blivit företrädd."

*

Bland utländska gäster under tävlingen lade man särskilt märke till den ryska stormästarkvartetten Bondarevsky, Flohr, Lilienthal och Ragosin, som dels fungerade som journalister och ledare men säkerligen även som rådgivare för landets fem deltagare i turneringen. De gav uppskattade simultanföreställningar på skilda platser i landet med utomordentligt goda resultat. Från Ungern bevästade dr Asztalos och Szily tävlingen liksom från Tyskland Lothar Schmid och Tjeckoslovakien Kottnauer. Jugoslavien hade två journalister hela tiden här. Den internationelle schackjournalisten dr Seitz, bosatt i Argentina, refererade för amerikanska tidningar, O. Moisejev, Sovjetunionen var en annan skribent.

*

Ryska kolonien i Stockholm med ambasadör Rodionov i spetsen syntes ofta i spellokalen.

*

Vädret var en dag vackert under turneringen mellan kl. 12 och 13 och deltagarna inriktade sig på att ta en titt på Målar-

drottningens sevärdheter. Men redan vid 13-tiden började det regna igen!

*

Funktionärsstaben nedlade ett utomordentligt gott precisionsarbete och bidrog i hög grad till att allt fungerade perfekt. Fritz Andersson gjorde som överledare sin andra interzonala turnering med bästa resultat och bör vara mogen att utnämnas till stormästare!

TIDSKRIFT FÖR SCHACK

tog lång tid på sig för detta dubbelnummer, och vi har nog märkt en begynnande oro bland våra ärade prenumeranter. Våra arbetsförhållanden kan ibland råka bli långt besvärligare än normalt, och så har varit fallet den här gången. När läsarna fått detta innehållsrika häfte i sin hand, är redaktionen redan i full verksamhet med decembernumrets tillkomst. Ännu har det bestämt aldrig hänt att vårt julnummer utkommit efter jul!

Inbetalningskort för nästa års prenumeration medföljer detta häfte, varför den utomordentligt viktiga detaljen att *förnya prenumerationen* kan ske i behaglig tid före jul- och nyårsträngseln vid posten!

SCHACKOLYMPIADENS PARTIER

Samtliga partier från tävlingarna i Helsingfors i sex tryckta häften (c:a 700) kan ännu erhållas från TFS. Pris kr. 10:—.

Oro i Moskva under schackolympiaden

Vår gamle vän Salo Flohr skriver trevligt och sakligt, och det är ett nöje att läsa hans synpunkter om schack och om schackolympiaden i synnerhet. Det fanns stunder då vi hade anledning till oro i Moskva, framhåller han. Det hade gått lättare för oss (att vinna) ifall hela laget hade spelat lika glänsande som Smyslov och Boleslavsky, menar den gode Salo. Men hur hade det gått om alla i det svenska laget hade spelat lika glänsande som Ståhlberg?

I det gamla Ryssland fanns det praktiskt taget ingen schacklitteratur och spelarna fick för det mesta anlita tyska böcker. Vår gamle mästare F. Dus-Hotimirskij kan säkert intyga att nästan inget annat språk än tyska användes i de internationella turneringarna på den tiden.

Under den senaste tiden har emellertid mycket förändrats. Nu kan man bläddra igenom vilken utländsk schacktidsskrift som helst och finna material om det sovjetiska schacklivet, analyser av de sovjetiska mästartarnas spelsätt och partier. Efterfrågan på sovjetisk schacklitteratur har stigit kolossalt och de bästa utländska spelarna har nästan utan undantag skaffat sig de minimikunskaper i ryska som fordras för att de skall kunna tillgodogöra sig denna litteratur. Vid Groningenturneringen 1946 blev de sovjetiska deltagarna angenämt överraskade, när exvärldsmästaren Euwe och hans tre döttrar sjöng folkvisor på felfri ryska vid invigningsfesten. Våra schackvänner i de folkdemokratiska länderna är väl hemmastadda i det ryska språket. Den belgiske mästaren O'Kelly talar en alldeles utmärkt ryska och den argentinske stormästaren Najdorf gör sig också förstadd, låt vara på en mera stapplande ryska. Den amerikanske stormästaren Reshevsky försöker förstå oss så gott han kan. Och efter schackolympiadens slut gratulerades vårt segrande lag på ryska av överdomaren K. Opocensky, FIDE-presidenten advokat Folke Rogard och finska schackförbundets ordförande Ilmakunas.

Men det här var bara några anmärkningar i förbigående. Låt oss i stället se efter hur det *spelades* i Helsingfors, och inte hur det pratades.

Vi som följde nationsturneringen hemma i Sovjetunionen litade naturligtvis på våra egna spelare och trodde fullt och fast att de skulle ta hem spelet. Men innerst inne var vi nog alla en smula oroliga. Man visste ju aldrig vad slumpen skulle kunna ställa till med. Nu är det ju inte slumpen som faller utslaget i en schackturnering. Den reella styrkan är så gott som alltid avgörande. Men det förekommer ju ändå att tillfälligheterna driver sitt spel. I det långa loppet kommer dock styrkan alltid till sin rätt. Här är slumpfaktorn reducerad till ett minimum. Aljechin segrade nästan alltid i längre turneringar. Och Botvinnik vann 1948 års VM-turnering med bred marginal.

Zatopek kan säkert få stryk på 100 meter. Men på 10.000 meter och längre distanser är han oslagbar. Samma sak gäller i schack. Vem som helst, t. o. m. världsmästaren, kan förlora ett parti. En liten turnering hinner knappt börja förrän den är slut. Man får kanske en remi eller två, och sedan är konkurrenten ouppnåelig. Den minnesgode läsaren erinrar sig kanske hur Aljechin fick avstå segern till mig i nioronderturneringen i Hastings 1933. Det finns åtskilliga liknande exempel. Finalen i Helsingfors omfattade inte heller mer än nio ronder. Här kunde tillfälligheter följaktligen spela in, i synnerhet som det bara spelas på fyra bord i lagvärldsmästerskapen. Det har tyvärr blivit tradition, trots att spel vid blott fyra bord självfallet inte kan ge en fullt rättvis bild av schackspelets utveckling i respektive länder. Fyra bord är en alldeles för liten spegel. Kuba har skänkt schackvärlden Capablanca, men på det hela taget är Kuba inget särskilt utvecklade "schackland". Och att Argentina kan ställa upp ett starkt fyrmannalag är inte så konstigt, när man betänker att landet ifråga har importerat flera utländska stormästare. Vad USA beträffar så är det väl ingen som förundrar sig över att det kan ställa upp två stormästare — Reshevsky och Fine.

Sovjetunionen har inte mindre än 12 stormästare och dessutom många förstklassiga

internationella mästare. Hos oss har schack blivit ett folkspel. FIDE-presidenten Rogard förklarade själv i Helsingfors, att vi skulle ha vunnit lättare om det hade spelats vid tio bord. Jag kan tillägga att vår seger i så fall hade blivit mycket överlägsen. Ju flera bord turneringen hade omfattat, desto lättare hade vi segrat. Det hade varit intressant om man hade kunnat få till stånd en match mellan alla 144 olympiadeltagarna och 144 spelare från Sovjetunionen. I en sådan match hade vi verkligen kunnat visa vad våra resurser är värda. För min del är jag övertygad om att vi skulle ha vunnit den matchen.

Men kampen vid fyra bord gav oss också en ny och meriterande seger. Det förekom visserligen stunder då vi hade all anledning till oro i Moskva. Som bekant var det ju först i sista rondan som våra spelare lyckades säkra segern. Det skulle ha gått lättare ifall hela laget hade spelat lika glänsande som Smyslov och Boleslavsky. Smyslov, vår populära stormästare, besegrade två gånger USA-mästaren Evans och vann för övrigt över så gott som alla sina konkurrenter. Inte ett enda nederlag behövde han vidkännas i Helsingfors. Boleslavsky spelade också synnerligen förtroendeingivande. Geller kan vara nöjd med sin insats, medan däremot Bronstein inte kom upp i sin normala klass. Den stora besvikelsen var dock Keres,

som tydligen är ur slag just nu och endast glimtvis demonstrerade sitt utomordentliga schackkunnande. Det var för övrigt anmärkningsvärt hur ofta två så rutinerade spelare som de båda sistnämnda kom i svår tidsnöd.

Vårt stormästarlag infriade emellertid förväntningarna såtillvida att det tog hem VM-titeln i lag till Sovjetunionen, som ju redan förut håller de båda individuella VM-titlarna genom Michail Botvinnik och Ludmila Rudenko.

Om platserna närmast efter Sovjetunionen var kampen hård. Argentinas andraplacing före Jugoslavien kom inte direkt oväntat, medan Tjeckoslovakien överraskade positivt genom att gå in på fjärde plats. USA, som fyra gånger vunnit dessa nations-turneringar, fick nöja sig med femte plats. Det enda amerikanerna fick med sig hem var två tillbakavisade protester, och olympiadens överdomare såg sig nödsakad anmärka att amerikanernas bråk var det enda störande intermezzot i turneringen.

Ungerske stormästaren Szabo var en av turneringens framgångsrikaste spelare, men hans lagkamrater höll inte måttet och ungarna förvisades till sjätte plats. Man hade nog väntat sig mer av dem liksom för övrigt även av det svenska laget.

Salo Flohr

Stockholms Allmänna Schackklubb 50 år

Stockholms Allmänna Schackklubbs halvsekeljubileum inföll den 29 oktober och i anslutning därtill höll klubben en jubileumsfest i närvaro av ett hundratal personer. Bland talarna märktes Sveriges schackförbunds ordförande Folke Rogard, nyvalde ordf. i Stockholms schackförbund John Byström samt representanter för flera av Stockholms schacksammanslutningar. Klubbens ordförande David Österberg gav en liv-

full och stämningsmättad återblick på klubbens historia och dess tillkomst — man fick i fantasin leva sig in i hur man hade det i Stockholm på hösten 1902. Automobilerna såg en aning annorlunda ut då än nu och kallades av den berömde signaturen Jörgen i Figaro för stinkstänkar...

Den drivande kraften vid Allmännas tillkomst var liksom i så många andra sammanhang Ludvig Collijn, som även ekono-

miskt stödde klubben under lång tid. Fritz Englund blev dess förste ordförande och Gust. Nyholm förste vice ordförande. Viktor Dahlberg (Stockholmsmästare 1914) var sekreterare. Nyholm och Dahlberg är de enda kvarlevande av stiftarna; Olov Sundström inträdde i klubben på våren 1903 och deltar alltså aktivt. Dessa tre veteraner och hedersledamöter i klubben fick självfallet sin varma hyllning vid jubileumsfesten.

Allmänna har utfört en betydande pionjärgärning i huvudstadens schackliv genom att arbeta för spelets utbredning i vidare kretsar och efter mera demokratiska principer. Ludvig Collijn såg givetvis svagheten i att det äldre och nästan alenarådande Stockholms Schacksällskap då för tiden var en alltför exklusiv sammanslutning. Efter ytterligare några år var jordmånen bearbetad och nya klubbar började växa upp: Kamraterna 1909, Södra 1910, Stockholms schackförbund 1911 etc.

I Folkets hus L-sal, där klubben bildades, stannade den i fem år. Där utvecklades ett efter tidens förhållanden rätt blomstrande schackliv. Till 50-årsjubiléet har klubben utgivit en liten skrift, varur vi här återger ett avsnitt som inte bara har historiskt intresse utan kan sägas avspegla många schackförningars egna öden och äventyr:

”Mot slutet av 5-årsperioden i Folkets hus synes schackintresset ha något mattats, och det var väl mest ekonomiska skäl, som gjorde, att klubben sökte sig till annan lokal. Nu började för klubben en period av ambulerande tillvaro. Än var lokalen ett inre rum till ett stort ölkafé, än var klubben inhytt hos en matservering, än höll man till i en bierstuga, än fick man ’innebo’ hos Stockholms Schacksällskap. Det var en tillvaro för klubben som ej i någon högre grad var ägnad att stimulera intresset hos medlemmarna för dess verksamhet. Den i regeln blygsamma lokalhyran ansågs ju böra i viss mån kompenseras av förtjänster på förtäring, och då medlemmarnas i allmän-

het tämligen blygsamma kassor medgävo sådan endast i mycket blygsam utsträckning, medan schackintresset gärna ville kollidera med världens önskan att få stänga och gå hem, blev atmosfären i kubblokalen nog mången gång mindre gästvänlig och kändes väl också så.

En tredje period i klubbens liv kan anses ha inträtt i och med att klubben kunde hyra in sig hos det 1911 bildade Stockholms schackförbund, sedermera — efter ett kort mellanspel hos Sveriges Kontoristförening — hos Stockholms Schacksalonger. Nu blev det mera stabilitet i klubbens verksamhet, och om också medlemsantalet fluktuerade och ibland steg i höjden för att sedan sjunka så lågt, att det till och med blev fråga om att nedlägga klubben, så har det dock åter gått uppåt, så att klubben vid 50-årsjubiléet kan glädja sig åt en avsevärd medlemssiffra, ett levande schackintresse hos medlemmarna och en god ekonomi. Att klubben genomkämpat alla svårigheter under nedgångsperioderna är att tillskriva, att den alltid haft ett pålitligt garde av spelare med levande intresse för schacket och fast beslutsamhet att även under ogynnsamma omständigheter hålla klubben vid liv och åter föra den framåt och uppåt.”

Under de förflytna åren har mer än 1.000 personer inskrivits i klubbens matrikel. För synnerligen stora förtjänster om klubben har denna också utdelat äretecken, sålunda till hedersledamöter kallat Ludvig Collijn år 1906, Fritz Englund 1917, Gust. Nyholm 1921, Viktor Dahlberg och Olov Sundström, båda år 1949. Till ständiga ledamöter ha kallats Aldor Ahlgren, Gustaf Dahl, Viktor Dahlberg, Ernst Jacobson, Gösta Sigurd Nyberg, Olov Sundström, samtliga år 1924. Göran Pålman 1925, Nils Ahlin och Gunnar Höglund 1940, Gösta Danielsson 1943, Carl Nygren 1947, Carl Blomquist, Nils Lundin och Helge Strahl 1950 samt Walter Quist 1952.

Allsvenska serien

Söndagen den 2 november skedde starten från säsongens allsvenska serie. Både väntade och på sätt och vis oväntade resultat inträffade i första omgången. Dalarna fick se sig utslagna av Stockholms södra — revansch för förra året!

SÖDRA—DALARNA

Denna match spelades i Hedemora och blev en mycket hård kamp. Martin Johansson slog för andra gången Kristian Sköld. Denna gång hade dock olympiamannen länge ett klart övertag, men han spelade bort sina möjligheter under trycket av svår tidsnöd. Dalarna hade goda utsikter att åtminstone hålla oavgjort, men slutresultatet får likväl anses rättvist.

| Södra | | Dalarna | |
|--------------|---|----------------|---|
| K. Sköld | 0 | M. Johansson | 1 |
| S. Lindqvist | 1 | S. Buskenström | 0 |
| G. Magnusson | 0 | Å. Edbäck | 1 |
| G. Holm | 1 | G. Granlund | 0 |
| A. Burehäll | 0 | B. Willborg | 1 |
| H. Delang | ½ | Söderström | ½ |
| S. Jarvall | ½ | H. Norström | ½ |
| G. Hellman | 1 | K. Hedlund | 0 |
| B. Boberg | 1 | S. Olsson | 0 |
| O. Johansson | ½ | G. Westin | ½ |
| S:a poäng 5½ | | S:a poäng 4½ | |

WASA—ESKILSTUNA SS

Debuterande Eskilstuna Schacksällskap hade oturen att möta fjolårsmästarna Wasa Schackklubb i första rondan. Stockholmsklubben tog inte lätt på uppgiften, utan reste till smedstaden med sitt bästa stål. Wasa räknade med att vinna och ESS med att förlora, vartför egentligen ingen anledning till missnöje fanns på något håll inför slutsiffrorna 7—3 till Stockholms fördel.

| Wasa | | Eskilstuna | |
|-------------|---|--------------|---|
| E. Lundin | ½ | O. Nilsson | ½ |
| B. Sundberg | ½ | O. Hjartsson | ½ |
| J. Collet | 1 | H. Andersson | 0 |

| | | | |
|-------------|---|---------------|---|
| L. Lindberg | 1 | I. Franzén | 0 |
| Bj. Hult | ½ | N. Granlund | ½ |
| R. Krogius | 1 | F. Johansson | 0 |
| Å. Sjöstam | 0 | R. Larsson | 1 |
| G. Eriksson | ½ | H. Gustavsson | ½ |
| K. A. Ström | 1 | N. Johansson | 0 |
| T. Bjarre | 1 | B. Söderlund | 0 |

S:a poäng 7

S:a poäng 3

KAMRATERNA—HALLAND

I Göteborg möttes Kamraterna och Hallands schackförbund, och som väntat tog hemmaspelarna en överlägsen seger. Det blev aldrig någon riktig spänning i matchen. I samband med matchen hyllades Erik Jonsson som med dagens parti firade det ganska unika jubiléet att ha spelat sitt 200:e matchparti för Kamraterna. Samtliga dessa partier med undantag av ett har Jonsson spelat vid första bordet!

| Kamraterna | | Halland | |
|---------------|---|---------------|---|
| E. Jonsson | 1 | Fr. Andersson | 0 |
| S. Ardring | 1 | H. Bengtsson | 0 |
| R. Gustavsson | 0 | K. Jönsson | 1 |
| B. Gedda | 1 | B. Thoresson | 0 |
| Å. Jyfors | ½ | G. Johansson | ½ |
| R. Utuste | 1 | J. Ehnlöv | 0 |
| N. Eriksson | 1 | E. Hultin | 0 |
| E. Elofsson | 1 | G. Bengtsson | 0 |
| F. Söderqvist | ½ | K. Oskarsson | ½ |
| B. Brogren | ½ | G. Carlsson | ½ |

S:a poäng 7½

S:a poäng 2½

NÄS—SÄS

Rubrikens initialer utläses: Norra resp. Södra Ångermanlands schackförbund, vilket kanske inte var så lätt för den oinvigde. NÄS leder med 4½ mot 3½ och ligger där till bäst i de avbrutna partierna, varför SÄS torde bli utslaget. (A!)

| NÄS | | SÄS | |
|---------------|-------|--------------|-------|
| N. Nylander | 0 | S. Nilsson | 1 |
| A. Hellström | 0 | H. Fröberg | 1 |
| Å. Pettersson | avbr. | G. Nykvist | avbr. |
| R. Westman | 1 | C. Andersson | 0 |
| K. Andersson | 1 | H. Engström | 0 |
| D. Hägglund | 1 | A. Melander | 0 |
| J. Ögren | 0 | T. Gärdéus | 1 |
| Å. Westman | 1 | J. Jonsson | 0 |
| G. Nordwall | ½ | T. Hultkvist | ½ |
| G. Byström | avbr. | R. Sahlén | avbr. |

NORRBOTTEN—VÄSTERBOTTEN

Efter en dramatisk uppgörelse med avgörande först i sista partiet vann Norrbotten med 5½—4½. Västerbotten hade denna gång alla chanser att vinna matchen mot de segervana norrbottningarna, vilket hade blivit en prima sensation. En rad rafflande partier utkämpades, utrymmet tillåter tyvärr inte en så utförlig skildring som det hela egentligen vore värt. Blott ett litet klipp ur lokaltidningen:

Med spant intresse följdes kampen mellan Wiklund och Goldkuhl. Partiställningen analyserades ivrigt vid borden runt omkring och Wiklunds seger ansågs säker. Men Goldkuhl ville annat. Med uppjudande av all sin sega energi och under ivrigt tuggande på en cigarrstump, som mer åts än röktes, kämpade han vidare och lyckades krängla sig till en remi, till stor glädje för alla norrbottningar.

| Norrbotten | | Västerbotten | |
|-----------------|---|----------------|---|
| F. Åström | 1 | S. Lindberg | 0 |
| H. Åhman | ½ | M. Johansson | ½ |
| O. Wiin | ½ | B. Lindeberg | ½ |
| H. Strand | 0 | T. Johansson | 1 |
| A. Haller | 0 | H. Sundberg | 1 |
| G. Goldkuhl | ½ | G. Wiklund | ½ |
| R. Lundmark | 1 | S. M. Karlsson | 0 |
| Christoffersson | 0 | B. Eriksson | 1 |
| G. Forsberg | 1 | V. Stenlund | 0 |
| Brynhammar | 1 | G. Johansson | 0 |

S:a poäng 5½

S:a poäng 4½

GÄSTRIKLAND—HÄLSINGLAND

Båge dessa förbund klarade sig kvar i serien över första omgången på det "enkla"

sättet att spela oavgjort 5—5. Matchen gick i Söderhamn. Sandvikens Arne Tallberg svarade för prestationen att besegra Hälsinglands landslagsspelare K. G. Pettersson i ett synnerligen intressant parti. Hälsingens alltför stora optimism hämmade sig.

| Gästrikland | | Hälsingland | |
|---------------|---|------------------|---|
| A. Tallberg | 1 | K. G. Pettersson | 0 |
| G. Lund | ½ | A. Jonsson | ½ |
| R. Strömberg | 1 | S. Jansson | 0 |
| H. Gustavsson | 0 | G. Julle | 1 |
| J. Englund | 0 | A. Fredin | 1 |
| J. Tornelius | 0 | J. Pettersson | 1 |
| R. Larsson | 1 | V. Engström | 0 |
| J. Ågren | ½ | S. Andersson | ½ |
| G. Johansson | 0 | L. Kardell | 1 |
| A. Rådlund | 1 | A. Hedström | 0 |

S:a poäng 5

S:a poäng 5

JÄMTLAND—MEDELPAD

Med hela 7½—2½ slog Jämtland ut Medelpad vid matchen i Sundsvall. Jämtland ställde enligt uppgift upp sitt starkaste lag medan däremot sammansättningen av Medelpads lag kunde diskuteras. Matchen var alltigenom spännande och slutfördes först efter sex timmars spel. Resultat:

| Jämtland | | Medelpad | |
|-------------------|---|---------------|---|
| E. Arnlin | 1 | G. Forslund | 0 |
| S. Kristoffersson | 0 | H. Sundquist | 1 |
| S. Karlsson | 1 | T. Dalenius | 0 |
| G. Berg | 1 | H. Camel | 0 |
| K. Knutsson | 1 | A. Lindbeck | 0 |
| | | Råbock | |
| T. Ödmark | 1 | K. Wiklund | 0 |
| R. Nyström | ½ | J. Bäckström | ½ |
| B. Schalin | 1 | V. Pettersson | 0 |
| G. Pettersson | 1 | A. Pettersson | 0 |
| C. Grundt | 0 | E. Bergsten | 1 |

S:a poäng 7½

S:a poäng 2½

SKÅNE—SMÅLAND

Det blev hårda envig i matchen mellan Skånes schackförbund och Smålands schackförbund i allsvenska serien. Varje spelare kastade hela sitt kunnande i vägskålen och åtskilliga partier bjöd på ytterst vanskliga och svåranalyserade ställningar.

Slaget stod i Nässjö på Engströms pensionat, där tio smålänningar var kampberedda, medan skåningarna anlände med bara nio man; en uteblev av okänd anledning. Smålandslaget hade placerat sin förbundsmästare i toppen och därpå två svenska mästare. Skåne hade två landslagsspelare och två svenska mästare. En del partier avslutades ganska snabbt. Sven Asker vann det kortaste partiet som spelats i allsvenska serien (tror vi), det varade i fjorton drag. Slutresultatet blev en lysande seger för Skåne med 7½ mot 2½. Småläningarna hade tydligen en olycklig dag och siffrorna ger inget rättvist utslag för deras verkliga spelstyrka.

| Skåne | | Småland | |
|--------------|---|--------------|---------|
| I. Johansson | ½ | G. Robert | ½ |
| O. Karlin | 1 | B. Hörberg | 0 |
| B. Engholm | 1 | E. Larsson | 0 |
| S. Krenzisky | 1 | G. Claesson | 0 |
| E. Mossborn | ½ | E. Åberg | ½ |
| G. Krenzisky | ½ | L. Dolk | ½ |
| B. Ahlgren | 1 | O. Almquist | 0 |
| G. Karlsson | 1 | E. Alex | 0 |
| S. Asker | 1 | B. Magnusson | 0 |
| — | — | W. Jonsson | w. o. 1 |
| S:a poäng 7½ | | S:a poäng 2½ | |

VÄSTERÅS—GOTLAND

Västeråsarna med Sven Carlsson och Åke Stenborg i spetsen gick hårt åt gotlänningarna, som besegrades med hela 8—2.

VÄREND—ÖSTERGÖTLAND

Nykomlingarna i serien — det nybildade Värends schackförbund — överraskade med att i Linköping besegra Östergötlands schackförbund. Slutresultat 5½—4½.

KILS SCHACKSÄLLSKAP

som för två år sedan gästades av vår internationelle stormästare Gideon Ståhlberg, bjöd 31 oktober åter på sensationen av stormästarens besök. Hög, förväntansfull stämning rådde i klubbbrummet, där 32 spelare satt beredda att kämpa till siste bonden. En

ovanligt talrik publik infann sig. Herr Ståhlberg hälsades med smattrande applåder vid sin entré, varefter ordföranden i Kils ss, vet. Carlstedt uttryckte Sällskapets glädje och stolthet över stormästarens besök, dess beundran för hr Ståhlbergs glänsande insatser i ett flertal tävlingar under de sista två åren och nu senast i den just avslutade interzonala världsschackturneringen i Stockholm samt uttalade önskan om framgång för honom i den kommande s. k. Kandidatturneringen. Simultanföreställningens resultat blev 28 vinst, 2 remi och 2 förlust. Cirka hälften av spelarna hade infunnit sig från andra orter såsom Karlstad, Arvika och Sunne. — Dagen därpå spelade Ståhlberg i Forshaga mot 28 man. Facit: vinst 22, remi 3, förlust 3. — Gideon Ståhlbergs resa till Värmland blev sålunda en personlig triumf men först och främst strålande schackpropaganda.

DIPLOM ÅT SIMON KRENZISKY

Malmö allmänna schackklubb firade sitt trettioårsjubileum med supé på Malmö nya arbetareförening, där klubben sammanträder tisdagar. Simon Krenzisky förärades ett diplom för att han tagit initiativet till klubbens bildande torsdagen den 27 juli 1922.

Klubbens ordförande Harry Holm förrättade prisutdelning. Första pris i klubbmästerskapets första grupp tillföll Inge Johansson, andra och tredje delades av Simon Krenzisky och Arthur Olsson och fjärde fick Jan Roth. I andra gruppen gick priserna till 1. Johan Nilsson, 2. Lennart Ljungqvist, 3. Algot Ekdahl och 4. Sven Asker. Inge Johansson blev klubbmästare och Lennart Ljungqvist erövrade blixtmästerskapet.

Hedersplaketten utdelades åt Günther Krenzisky och Arthur Olsson, den sistnämnde fick även ett distriktsmästerskap.

Malmö allmänna schackklubb hyllades som Sydsveriges starkaste schackklubb, klubbordförande och övriga styrelsen tackades för en energisk insats. Skånes schackförbunds ordförande Olof Lemön, landslagsspelarna Bror Engholm och Ored Karlin gästade klubben. Sång, dans och musik framsköt gång på gång uppbröttets timma.

Partier



Från den interzonala turneringen

6287. DAMGAMBIT

Spelat i första rondan.

| Kotov. | Eliskases. |
|-----------|------------|
| 1. d2—d4 | d7—d5 |
| 2. c2—c4 | e7—e6 |
| 3. Sb1—c3 | Sg8—f6 |
| 4. Lc1—g5 | Sb8—d7 |
| 5. e2—e3 | c7—c6 |
| 6. Dd1—c2 | Dd8—a5 |

Damdraget i denna ställning är inte fullt tillfredställande trots att det följer direkt byte.

7. c4×d5! Sf6×d5

Att här slå med en bonde leder till avgjord nackdel för svart.

| | |
|------------|---------|
| 8. e3—e4 | Sd5×c3 |
| 9. Lg5—d2 | e6—e5 |
| 10. b2×c3 | e5×d4 |
| 11. c3×d4 | Lf8—b4 |
| 12. Ta1—b1 | Lb4×d2+ |
| 13. Dc2×d2 | Da5×d2+ |
| 14. Ke1×d2 | Sd7—b6 |

Liknande positioner förekommer emellanåt och visar sig i regel fördelaktiga för vit genom styrkan i centrumbönderna. I detta parti spelar inte bara vit, utan även svart så pass idérikt, att det dröjer åtskilliga drag, innan man ser vartåt det lutar.

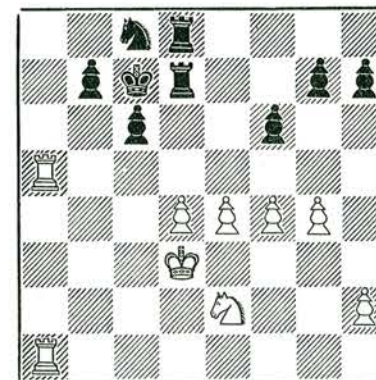
| | |
|------------|---------|
| 15. Lf1—d3 | Lc8—e6 |
| 16. a2—a4 | 0—0—0 |
| 17. Sg1—e2 | Sb6×a4 |
| 18. Tb1—a1 | Sa4—b2 |
| 19. Ta1×a7 | Kc8—b8 |
| 20. Th1—a1 | Le6—c4 |
| 21. Ld3×c4 | Sb2×c4+ |
| 22. Kd2—d3 | Sc4—b6 |

Springaren har gjort en originell rundtur från och till b6!

| | |
|------------|--------|
| 23. g2—g4 | Kb8—c7 |
| 24. f2—f4 | Td8—d7 |
| 25. Ta7—a5 | Th8—d8 |
| 26. Ta5—g5 | f7—f6 |
| 27. Tg5—a5 | Sb6—c8 |

Man kan tycka, att svart ännu står bra. Men saken är inte så enkel. Vits nästa drag förbereder (och hotar) att manövrera springaren över f4 till e6. Svart vill förhindra detta genom att flytta fram sin g-bonde, och därmed har han redan allvarligt försvagat sin bondeställning. Följderna visar sig i slutskedet.

Ställning efter 27. —, Sb6—c8.



| | |
|------------|--------|
| 28. f4—f5! | g7—g5 |
| 29. h2—h4 | h7—h6 |
| 30. h4×g5 | h4×g5 |
| 31. Ta1—h1 | Sc8—d6 |
| 32. Th1—h6 | Td7—e7 |

Om 32. —, Se8 så 33. Ke3 jämte e4—e5.

33. Se2—c3 Td8—e8

Svart har gjort sitt bästa (trots tidsnöd) och han måste nu erövra

vits e-bonde. Vit svarar med en överraskande kombination.

Ställning efter 33. Td8—e8.



- | | | |
|-----|-----------|---------|
| 34. | e4—e5! | f6×e5 |
| 35. | Sc3—d5†!! | c6×d5 |
| 36. | Ta5—c5† | Kc7—b8 |
| 37. | Th6×d6 | e5×d4 |
| 38. | Tc5×d5 | Te7—e3† |
| 39. | Kd3—c4! | Te8—c8† |
| 40. | Kc4×d4 | Te3—g3 |
| 41. | f5—f6 | — — |

Förseglingsdraget. Vit vinner efter studieartade vändningar.

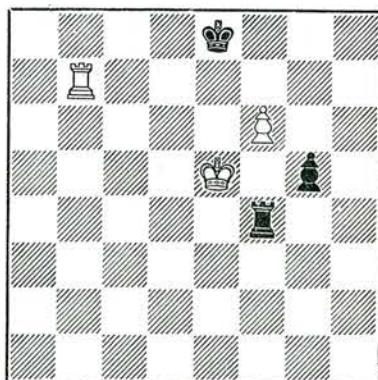
- | | | |
|-----|---------|---------|
| 41. | — — | Tg3×g4† |
| 42. | Kd4—e5 | Tg4—f4 |
| 43. | Td6—d8 | Te8×d8 |
| 44. | Td5×d8† | Kb8—c7 |
| 45. | Td8—g8 | Kc7—d7 |

Hotet var T×g5—Tf5.

- | | | |
|-----|---------|--------|
| 46. | Tg8—g7† | Kd7—e8 |
| 47. | Tg7×b7 | — — |

Kotovs präktiga spel avslutas med en lärorik slutspelsfiness — vit vinner genom att svart får behålla sin g-bonde! Han kan nu inte förhindra att vits kung kommer i skyddat läge på g6.

Ställning efter 47. —, Tg7×b7.



- | | | |
|-----|---------|-----------|
| 47. | — — | Tf4—f2 |
| 48. | Ke5—e6 | Tf2—e2† |
| 49. | Ke6—f5 | g5—g4 |
| 50. | Kf5—g6 | Te2—f2 |
| 51. | f6—f7† | Ke8—f8 |
| 52. | Tb7—b8† | Kf8—e7 |
| 53. | Tb8—e8† | Uppgivet. |

Ett fullödigt parti.

6288. DAMGAMBIT.

Spelat i första rondan.

- | | Szabo. | Stoltz. |
|-----|--------|---------|
| 1. | d2—d4 | d7—d5 |
| 2. | c2—c4 | d5×c4 |
| 3. | Sg1—f3 | Sg8—f6 |
| 4. | e2—e3 | a7—a6 |
| 5. | Lf1×c4 | e7—e6 |
| 6. | 0—0 | c7—c5 |
| 7. | Dd1—e2 | b7—b5 |
| 8. | Lc4—b3 | Lc8—b7 |
| 9. | Tf1—d1 | Sb8—d7 |
| 10. | Sb1—c3 | Lf8—e7 |

Detta och de närmast följande dragen av svart tillspetsar spelöppningsproblemet på en punkt, som man trodde var klarlagd genom otaliga föregångspartier. Vanligen flyttar svart genast undan damen från vits tornlinje.

- | | | |
|-----|-------|---------|
| 11. | e3—e4 | b5—b4 |
| 12. | e4—e5 | b4×c3 |
| 13. | e5×f6 | Sd7×f6! |

14. Lb3—a4† Ke8—f8

Svart ängslas inte över den förlorade rockadmöjligheten; däremot förefaller det som om Szabo hoppas för mycket av situationen. Ungraren går på rätt häftigt men får ingenting för besväret.

- | | | |
|-----|--------|---------|
| 15. | d4×c5 | Dd8—c7 |
| 16. | Sf3—e5 | Dc7×c5 |
| 17. | Lc1—g5 | Dc5—b4! |
| 18. | La4—c6 | c3×b2 |
| 19. | Ta1—b1 | Lb7×c6 |
| 20. | Se5×c6 | Db4—c5 |
| 21. | Sc6×e7 | Dc5×g5 |
| 22. | De2×b2 | g7—g6 |

Svart har behållit en bonde och vill nu konsolidera sin ställning.

- | | | |
|-----|--------|-----|
| 23. | Db2—d4 | — — |
|-----|--------|-----|

För vit återstår bara chansen att i en snabb attack finna en sårbar punkt.

- | | | |
|-----|--------|--------|
| 23. | — — | e6—e5 |
| 24. | Dd4—c5 | Kf8—g7 |
| 25. | Se7—c6 | Th8—e8 |
| 26. | Tb1—b7 | Dg5—g4 |
| 27. | Td1—b1 | Ta8—c8 |
| 28. | f2—f4 | — — |

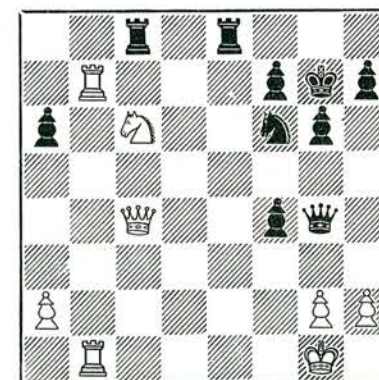
Vit står på förlust. Han har inga drag och nästan ingen tid kvar. Stoltz har bara vinstdrag och en dryg kvart i betänketid. Resultat: Vit sätter matt i sex drag! Vits bondedrag sker i förtvivlan.

- | | | |
|-----|-----|-------|
| 28. | — — | e5×f4 |
|-----|-----|-------|

Även 28. —, De6 (29. f×e5, Se4) vinner lätt.

- | | | |
|-----|--------|-----|
| 29. | Dc5—c4 | — — |
|-----|--------|-----|

Ställning efter 29. Dc5—c4.



Att finna en fortsättning, som inte leder till vinst för svart är ganska svårt. Men Stoltz lyckas!

- | | | |
|-----|-----|--------|
| 29. | — — | Te8—e6 |
|-----|-----|--------|

Detta räcker till vinst liksom 29. —, De6, 29. —, Te2!, 29. —, f3.

- | | | |
|-----|---------|----------|
| 30. | Tb7×f7† | Kg7×f7?? |
|-----|---------|----------|

Stoltz förklarade att han "hade råkat ta i tornet" och måste slå det. Svart vinner annars fortfarande genom 30. —, Kh6!

- | | | |
|-----|---------|---------|
| 31. | Sc6—e5† | Kf7—e7? |
|-----|---------|---------|

Efter 31. —, Kg7. 32. Tb7†, Kh6. 33. S×g4†, S×g4. 34. D×f4†, g5 skulle mycket arbete återstå för vit att vinna.

- | | | |
|-----|--------------|--------|
| 32. | Tb1—b7† | Ke7—d6 |
| 33. | Dc4—d4† | Sf6—d5 |
| 34. | Tb7—d7 matt! | |

Allt kan hända i schack!

6289. KUNGSINDISKT FÖRSVAR.

Spelat i andra rondan.

- | | Stoltz. | Kotov. |
|----|---------|--------|
| 1. | d2—d4 | Sg8—f6 |
| 2. | c2—c4 | g7—g6 |
| 3. | g2—g3 | Lf8—g7 |
| 4. | Lf1—g2 | d7—d6 |

- | | | |
|-----|--------|--------|
| 5. | Sb1—c3 | 0—0 |
| 6. | Sg1—f3 | Sb8—d7 |
| 7. | 0—0 | e7—e5 |
| 8. | Dd1—c2 | c7—c6 |
| 9. | b2—b3 | Tf8—e8 |
| 10. | Tf1—d1 | — — |

Ett naturligare drag vore 10. La3. Möjligen vill vit redan här komplicera spelet.

- | | | |
|-----|--------|---------|
| 10. | — — | e5—e4 |
| 11. | Sf3—d2 | d6—d5 |
| 12. | c4×d5 | c6×d5 |
| 13. | Sc3—b5 | Te8—e6! |
| 14. | Dc2—c7 | Dd8—e8 |
| 15. | Sb5—d6 | — — |

Det är roligt så länge det varar, men jaktlyckan blir mager.

- | | | |
|-----|--------|--------|
| 15. | — — | De8—f8 |
| 16. | Lc1—a3 | Sf6—e8 |
| 17. | Sd6×e8 | Df8×e8 |
| 18. | Sd2—f1 | Te6—c6 |
| 19. | Dc7—f4 | Sd7—f8 |
| 20. | Df4—d2 | Lc8—d7 |
| 21. | Ta1—c1 | Sf8—e6 |
| 22. | Tc1×c6 | Ld7×c6 |
| 23. | e2—e3 | f7—f5 |
| 24. | Td1—c1 | g6—g5 |

Nu är det svartas tur att dirigera spelet. Det inledda angreppet tvingar vit över till ett svårskött försvar, som han klarar överraskande bra.

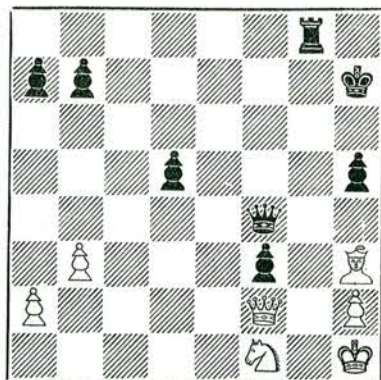
- | | | |
|-----|--------|--------|
| 25. | Dd2—d1 | De8—g6 |
| 26. | Tc1—c2 | f5—f4 |
| 27. | Lg2—h3 | Lc6—d7 |
| 28. | Kg1—h1 | h7—h5 |
| 29. | g3×f4 | g5×f4 |
| 30. | f2—f3 | e4×f3 |
| 31. | Tc2—f2 | Dg6—e4 |
| 32. | e3×f4 | Se6×f4 |

Ser starkt ut, men förefaller inte att vara avgörande.

- | | | |
|-------------------------|---------|---------|
| 33. | Lh3×d7 | Sf4—d3 |
| 34. | Dd1—d2 | Sd3×f2+ |
| 35. | Dd2×f2 | Lg7×d4 |
| 36. | Ld7—e6+ | Kg8—h8 |
| (36. —, Kh7. 37. Lf5+!) | | |
| 37. | La3—b2 | Ld4×b2 |

- | | | |
|-----|---------|--------|
| 38. | Df2×b2+ | Kh8—h7 |
| 39. | Le6—h3 | Ta8—g8 |
| 40. | Db2—f2 | De4—f4 |

Ställning efter 40. —, De4—f4.



Här avbröts partiet. Vit förseglar ett självmordsdrag.

- | | | |
|-----|---------|-----|
| 41. | Df2×a7? | — — |
|-----|---------|-----|

Efter 41. Sd2 bör han inte ha något att frukta.

Uppgivet.
42. Lh3—g2
41. — —
43—f3

6290. CARO-KANN.

Spelat i tredje rondan.

- | | Sanchez. | Golombek. |
|-----|----------|-----------|
| 1. | e2—e4 | c7—c6 |
| 2. | d2—d4 | d7—d5 |
| 3. | e4—e5 | Lc8—f5 |
| 4. | c2—c4 | d5×c4 |
| 5. | Lf1×c4 | e7—e6 |
| 6. | Sb1—c3 | Sb8—d7 |
| 7. | Sg1—f3 | Sg8—e7 |
| 8. | Sf3—h4 | Sd7—b6 |
| 9. | Lc4—b3 | Lf5—g6 |
| 10. | Lc1—e3 | Se7—d5 |
| 11. | Dd1—g4 | Lf8—e7 |
| 12. | Sh4×g6 | h7×g6 |
| 13. | 0—0 | Dd8—d7 |
| 14. | Dg4—f3 | Ta8—d8 |
| 15. | Ta1—d1 | Sd5×c3 |

Svart har skaffat sig en trång ställning, där man enligt regeln bör sträva efter avbyten. Men här resulterar detta i att motståndarens centrum stärkes.

- | | | |
|-----|--------|--------|
| 16. | b2×c3 | Sb6—d5 |
| 17. | Le3—c1 | Dd7—c7 |
| 18. | c3—c4 | Sd5—b6 |
| 19. | Df3—e2 | 0—0 |
| 20. | f2—f4 | Tf8—e8 |
| 21. | De2—f2 | Td8—d7 |
| 22. | Lc1—e3 | Te8—d8 |
| 23. | Df2—f3 | Dc7—c8 |
| 24. | Kg1—h1 | c6—c5 |

Inför den nästan totala bristen på förnuftiga drag — vit hotar bl. a. g4 jämte f4—f5 — låter svart det bära eller brista.

- | | | |
|-----|--------|--------|
| 25. | d4—d5 | e6×d5 |
| 26. | c4×d5 | c5—c4 |
| 27. | Le3×b6 | a7×b6 |
| 28. | Lb3—a4 | Le7—b4 |
| 29. | d5—d6! | — — |

Vit avslutar partiet mycket starkare än genom att slå tornet.

- | | | |
|-----|--------|--------|
| 29. | — — | c4—c3 |
| 30. | Df3—e4 | Lb4—a3 |
| 31. | De4—c2 | Dc8—c4 |
| 32. | Tf1—f3 | La3—b2 |
| 33. | La4—b3 | Dc4—b5 |
| 34. | Tf3—h3 | Td7×d6 |

Förtvivlan!

- | | | |
|-----|--------|-----------|
| 35. | e5×d6 | Td8×d6 |
| 36. | Td1—e1 | Db5—c6 |
| 37. | f4—f5 | g6—g5 |
| 38. | f5—f6 | Uppgivet. |

6291. ENGELSKT PARTI.

Spelat i fjärde rondan.

- | | Stoltz. | Steiner. |
|----|---------|----------|
| 1. | c2—c4 | e7—e5 |
| 2. | Sb1—c3 | d7—d6 |
| 3. | g2—g3 | f7—f5 |
| 4. | Lf1—g2 | Sg8—f6 |
| 5. | d2—d4 | Lf8—e7 |

- | | | |
|----|--------|--------|
| 6. | e2—e3 | 0—0 |
| 7. | Sg1—e2 | Kg8—h8 |
| 8. | Dd1—c2 | Dd8—e8 |

Spelet har nu mest karaktär av ett holländskt parti och bör av svart behandlas som ett sådant, dvs. i det längsta hållas slutet.

- | | | |
|----|-------|--------|
| 9. | b2—b3 | Sb8—c6 |
|----|-------|--------|

Steiner felbedömer läget och har för avsikt att öppna spelet. Detta blir till fördel för den som har eller kan få det friare figurspelet, i detta fall vit.

- | | | |
|-----|--------|-------|
| 10. | Lc1—a3 | c5×d4 |
| 11. | e3×d4 | f5—f4 |

En alltför ytlig kalkyl; den blir också effektivt vederlagd. Det är emellertid inte lätt att säga, vad svart skulle ha gjort i stället.

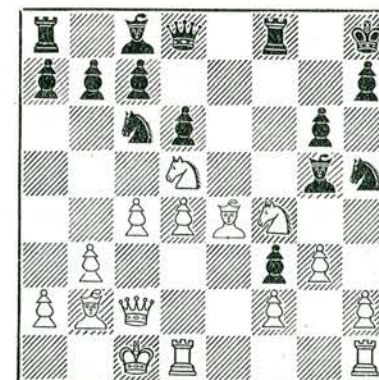
- | | | |
|-----|--------|--------|
| 12. | 0—0—0! | Sf6—h5 |
|-----|--------|--------|

Något annat står inte att finna.

- | | | |
|-----|---------|--------|
| 13. | Lg2—e4! | g7—g6 |
| 14. | Sc3—d5 | De8—d8 |
| 15. | La3—b2 | f4—f3 |
| 16. | Se2—f4 | Le7—g5 |

Nu ser det ut som om svart skulle klara upp läget.

Ställning efter 16. —, Le7—g5.



- | | | |
|-----|---------|-----|
| 17. | Le4×g6! | — — |
|-----|---------|-----|

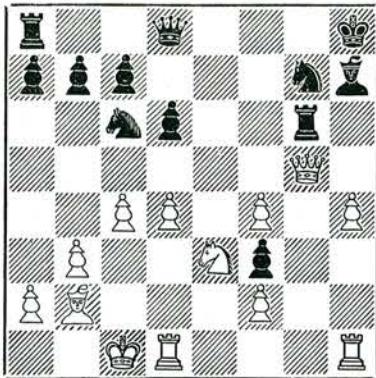
Inledningen till ett lika vackert som starkt offerangrepp.

17. — — h7×g6
18. Dc2×g6 Sh5—g7

Ännu det bästa.

19. h2—h4 Lg5×f4+
20. g3×f4 Lc8—f5
21. Dg6—h6+ Lf5—h7
22. Sd5—e3! Tf8—f6
23. Dh6—g5 Tf6—g6

Ställning efter 23. —, Tf6—g6.



24. d4—d5!! — —

Ett drag i publikens smak — man hörde suset...

24. — — Tg6×g5
25. h4×g5 Sc6—e7

Efter 25. —, Kg8 (som vi sett angivet i en utländsk schacktidsskrift) följer givetvis 26. d×c6, b×c6. 27. g6! med lätt vinst för vit. Springardraget är det naturligaste försvaret.

26. Se3—g4 Dd8—c8

Leder till forcerad vinst för vit. Även 26. —, De8 förlorar. Efter ivriga analyser ansåg Steiner att 26. —, Kg8 skulle ha givit honom utsikter att hålla partiet. Han utför 27. Sf6+, Kf7. 28. T×h7, Sf5. I verkligheten är 28. S×h7 starkare och ställer svart inför så gott som olösliga problem. I en del varianter hotar då bondeoffret g5—g6, i andra L×g7 jämte f4—f5.

27. g5—g6! Dc8×g4

Om 27. —, så 28. Sf6, Sf8. 29. Tdg1 med ogarderbara hot.

28. Th1×h7+ Kh8—g8
29. Th7×g7+ Kg8—f8
30. Tg7—f7+ Kf8—e8
31. Td1—e1 Dg4×g6
32. Te1×e7+ Ke8—d8
33. Lb2—f6! Dg6×f6
34. Tf7×f6

Svart överskred här betänketiden. Precisare var 34. Td7+, Ke8. 35. T×f6, K×d7. 36. Tf7+, Ke8. 37. Th7. Men även nu har vit vinstställning efter 34. —, K×e7. 35. Te6+ åtföljt av Kd2 och Ke3.

Detta parti belönades med första skönhetspriset.

6292. DAMGAMBIT.

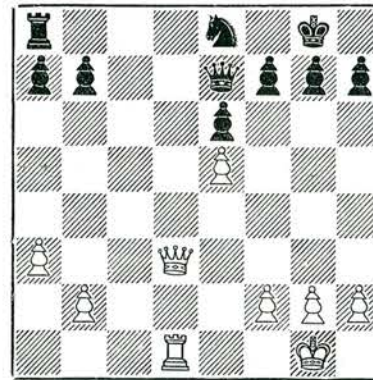
Spelat i sjunde rondan.

- | Ståhlberg. | Wade. |
|------------|--------|
| 1. Sg1—f3 | Sg8—f6 |
| 2. c2—c4 | e7—e6 |
| 3. d2—d4 | d7—d5 |
| 4. Sb1—c3 | Lf8—b4 |
| 5. Dd1—b3 | c7—c5 |
| 6. d4×c5 | Sb8—c6 |
| 7. a2—a3 | Dd8—a5 |
| 8. Lc1—d2 | d5×c4 |
| 9. Db3×c4 | Da5×c5 |
| 10. Dc4—h4 | Dc5—a5 |

Spelarna har etablerat ett livligt handgemäng utanför teorins tremilsgrens, där allt är tillåtet.

- | | |
|-------------|---------|
| 11. e2—e3 | Lc8—d7 |
| 12. Ta1—d1 | Lb4—e7 |
| 13. Lf1—e2 | Sc6—e5 |
| 14. Dh4—g3 | Se5×f3+ |
| 15. Le2×f3 | Da5—b6 |
| 16. Ld2—c1 | 0—0 |
| 17. 0—0 | Tf8—d8 |
| 18. e3—e4 | Ld7—c6 |
| 19. e4—e5 | Sf6—e8 |
| 20. Lf3×c6 | Db6×c6 |
| 21. Lc1—g5! | Td8×d1 |
| 22. Tf1×d1 | Dc6—c7 |
| 23. Lg5×e7 | Dc7×e7 |
| 24. Dg3—d3! | — — |

Ställning efter 24. Dg3—d3.



Genom målmedvetet spel har vit ernått en liten men klar fördel. Man skulle dock inte tro att den nu uppnådda enkla och stillsamma positionen har haft ett så jämförelsevis "stormigt" förflutet.

24. — — Se8—c7
25. Dd3—d7 Kg8—f8
26. g2—g3 g7—g6
27. Dd7—a4! b7—b5

Ett bondeoffer — för att inte råka värre illa ut. Lindrigare går det heller inte att komma undan.

28. Sc3×b5 Sc7—d5
29. Sb5—d6 De7—e7
30. Da4—d4 a7—a5
31. Dd4—d2 Ta8—b8
32. Td1—c1 Dc7—b6
33. Dd2—h6+ Kf8—g8
34. Te1—c4! — —

Hotet Th4 är avgörande, svart har inte ens snudd på remischeckar.

34. — — Db6×b2
35. Tc4—h4 Db2—a1+
36. Kg1—g2 Sd5—e3+
37. Dh6×e3 Tb8—b1
38. Th4—c4 Tb1—g1+
39. Kg2—h3 Da1—f1+
40. Kh3—h4 Uppgivet.

Ett bra parti!

6293. NIMZOINDISKT PARTI.

Spelat i sjunde rondan.

- | Kotov. | Unzieker. |
|------------|-----------|
| 1. d2—d4 | Sg8—f6 |
| 2. c2—c4 | e7—e6 |
| 3. Sb1—c3 | Lf8—b4 |
| 4. e2—e3 | d7—d5 |
| 5. a2—a3 | Lb4×c3+ |
| 6. b2×c3 | c7—c5 |
| 7. c4×d5 | e6×d5 |
| 8. Lf1—d3 | 0—0 |
| 9. Sg1—e2 | b7—b6 |
| 10. 0—0 | Lc8—a6 |
| 11. Ld3×a6 | — — |

Se parti 6302.

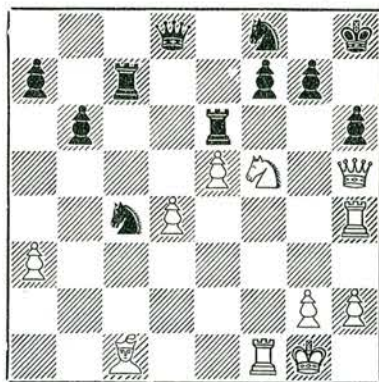
- | | |
|------------|--------|
| 11. — — | Sb8×a6 |
| 12. f2—f3 | Sa6—b8 |
| 13. Dd1—d3 | Tf8—e8 |
| 14. Se2—g3 | Sb8—c6 |
| 15. Lc1—b2 | Ta8—c8 |
| 16. Ta1—e1 | h7—h6 |

Golombek drog 16. —, Dd7, som nog får anses starkare trots att svart i båda fallen förlorar lika kvickt.

- | | |
|-------------|--------|
| 17. e3—e4 | c5×d4 |
| 18. c3×d4 | d5×e4 |
| 19. f3×e4 | Sc6—e5 |
| 20. Dd3—d1 | Se5—c4 |
| 21. Lb2—c1 | Sf6—h7 |
| 22. e4—e5 | Te8—e6 |
| 23. Te1—e4! | Sh7—f8 |
| 24. Sg3—f5 | Kg8—h8 |
| 25. Dd1—h5 | Tc8—c7 |
| 26. Te4—h4! | — — |

Inför det kolossala trycket från samtliga vits figurer måste svarts ställning med naturnödvändighet störta samman.

Ställning efter 26. Te4—h4.



26. — — Sf8—h7

Eller 26. —, Sg6. 27. L×h6!

27. Sf5×g7! Kh8×g7

28. Lc1×h6 Kg7—g8

29. Th4—g4† Te6—g6

30. e5—e6! Uppgivet.

EN VERKLIG DUBBELTALANG av Salo Flohr

Åren 1938 och 1939 då Keres, Lienthal och jag själv gästade pionjärernas hus i Leningrad lade vi märke till en hjärtligt sympatisk pojke med vackert lockigt hår — Mark Taimanov. Han var då 12 år (född 1926) och likväl redan i ropet. I pionjärhusen får ungdomen möjlighet att bäst utveckla sina anlag. Mark spelade fiol och piano. Som ett slags underbarn spelade han i den ryska filmen "Beethovens konsert" huvudrollen vid 11 års ålder! Mark älskar både musik och schack. En tid var hans schacklärare ingen mindre än Botvinnik. Vid 19 års ålder vann Taimanov mästartiteln. Musiken är numera hans egentliga yrke. År 1949 avslutade han sina studier vid Leningrads musikkonservatorium. Ofta får man höra Mark Taimanov uppträda såväl i radio som vid scenen.

Men den unge schackmästaren har

också stor framgång på de 64 rutorna. Här nämner jag blott hans främsta insatser. Mark Taimanov är för ögonblicket champion för Leningrad, en mycket stark schackstad. År 1949 blev han 3—4 i Sovjetmästerskapet tillsammans med Geller (före Keres, Boleslavsky och Kotov m. fl.). År 1951 kom han lika med Bronstein och Averbach (6—8) och fick rätt att delta i årets interzonala turnering. Vid en internationell turnering i Ungern delade Taimanov 2—4 med Szabo och Barcza.

I sin stil är Taimanov en iderik spelare med snabb uppfattning, spelar lika bra positionellt som kombinatoriskt. I honom har schackvärlden fått en ny intressant stormästare. En sak är oklar: vad Taimanov spelar bäst — schack eller piano?

Följande parti från den interzonala turneringen visar att Taimanov har en mycket fin schacklig intuition.

6294. SICILIANSKT PARTI.

Spelat i åttonde ronde.

| Unzicker. | Taimanov. |
|-----------|-----------|
| 1. e2—e4 | c7—c5 |
| 2. Sg1—f3 | Sb8—c6 |
| 3. d2—d4 | c5×d4 |
| 4. Sf3×d4 | Sg8—f6 |
| 5. Sb1—c3 | d7—d6 |
| 6. Lf1—e2 | e7—e5 |

Boleslawski-varianten, som nu är mycket på modet.

7. Sd4—f3 — —

En blygsam reträtt. Vanligare är 7. Sb3.

7. — — h7—h6

Draget 8. Lg5 får man inte tillåta.

| | |
|------------|--------|
| 8. 0—0 | Lf8—e7 |
| 9. Tf1—e1 | 0—0 |
| 10. h2—h3 | a7—a6 |
| 11. Le2—f1 | b7—b5 |

Denna ställning har förekommit ti-

digare i praxis. Ett schablondrag vore här 11. —, Le6. Taimanov utvecklar därför löparen till b7, där den trycker på bonden e4 — en riktig idé.

12. a2—a3 — —

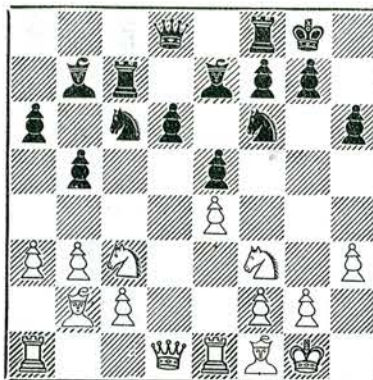
Detta är tempoförlust. — Bättre var väl 12. b3 eller 12. a4.

12. — — Lc8—b7

13. b2—b3 Ta8—c8

14. Lc1—b2 Tc8—c7!!

Ställning efter 14. —, Tc8—c7.



Det svåraste och vackraste draget i partiet!

Réti skulle glatt sig däråt om han levat!

En liknande idé förverkligar vit i Réti's spelöppning (Tc2 och Da1).

Men i sicilianskt är denna manöver ny.

15. Sc3—b1 — —

Om 15. Sd5, S×d5. 16. e×d5, Sb8. 17. c4, b×c4. 18. b×c4, Sd7 med bra spel för svart.

15. — — Dd8—a8

16. Sb1—d2 Sc6—d8!

17. Lf1—d3 Sd8—e6

18. Ta1—c1 Tf8—c8

19. Sf3—h2 Sf6—d7!

Ett mycket starkt drag. Svart har ingen brådska, utan spelar springaren från f6—c5—e6 till d4 eller f4 och löparen skall verka aktivt från g5. Mycken styrka i ett enda drag!

20. Sh2—f1 Sd7—c5

21. Sf1—g3 g7—g6

22. Sg3—e2 — —

Vit har inga förnuftiga drag. Alla pjäser är bundna i försvaret av punkten e4 — Taimanovs manöver 14. —, Tc7 och 15. —, Da8 har hållit måttet.

22. — — Le7—g5

Mycket bättre än 22. —, S×e4 23. S×e4, L×e4. 24. L×e4, D×e4. 25. Sc3 jämte Sd5 och vit har ersättning för bonden.

23. Se2—c3 Se6—d4

Ej bra vore 23. —, S×d3. 24. c×d3, Sc5. 25. De2, L×d2. 26. D×d2, S×b3. 27. D×h6, S×c1. 28. L×c1 och nu går 28. —, T×c3 ej på grund av Lg5!

24. Sc3—b1 d6—d5

25. e4×d5 — —

Eller 25. L×d4, S×d3 och vinner!

25. — — Sc5×d3

26. c2×d3 Tc7×c1

27. Lb2×c1 Lb7×d5

28. f2—f3 Tc8—c2!

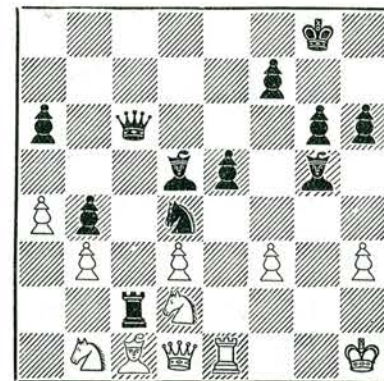
29. a3—a4 — —

Vit får ingen luft. På 29. T×e5 avgör 29. —, Dc6. 30. Te1, T×c1.

29. — — b5—b4

30. Kg1—h1 Da8—c6

Slutställning.



Vit gav upp!

Med brädet fullt av pjäser efter endast 30 drag är vit i dragtvång, ett sällsynt fall i praxis.

En stark strategisk prestation av Taimanov.

(Anm. av Salo Flohr.)

6295. DAMINDISKT.

Spelat i nionde rondan.

| Ståhlberg. | Matanovic. |
|------------|------------|
| 1. d2—d4 | Sg8—f6 |
| 2. c2—c4 | e7—e6 |
| 3. Sg1—f3 | b7—b6 |
| 4. e2—e3 | Lc8—b7 |
| 5. Lf1—d3 | Lf8—e7 |
| 6. Sb1—c3 | d7—d5 |
| 7. Dd1—a4† | — — |

En "störningsaktion", bl. a. spelat av v. Scheltinga mot Ståhlberg i matchen mot Holland i Göteborg. Nu beslutar Ståhlberg att själv "störa".

| | |
|------------|--------|
| 7. — — | Dd8—d7 |
| 8. Da4—c2 | 0—0 |
| 9. c4×d5 | e6×d5 |
| 10. 0—0 | c7—c5 |
| 11. b2—b3 | Sb8—c6 |
| 12. Sf3—e5 | Dd8—c7 |
| 13. Se5×c6 | Lb7×c6 |
| 14. Sc3—e2 | Ta8—c8 |
| 15. Lc1—b2 | c5—c4 |

Efter detta drag anser sig bägge spelarna komma i fördel!

| | |
|-----------|-------|
| 16. b3×c4 | d5×c4 |
|-----------|-------|

16. —, Lb5(!) förtjänar att undersökas närmare, på 17. Lf5 följer D×c4.

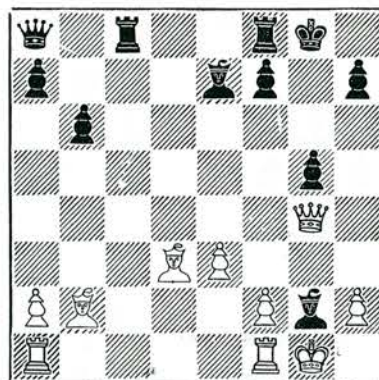
| | |
|-------------|--------|
| 17. Dc2×c4 | Dc7—b7 |
| 18. Dc4—a6! | Db7—a8 |
| 19. Se2—f4 | g7—g5 |

Blir kombinatoriskt vederlagt. Det skulle ha skett 19. —, Ld6 med ungefär lika chanser.

| | |
|-------------|--------|
| 20. d4—d5! | Sf6×d5 |
| 21. Sf4×d5 | Lc6×d5 |
| 22. Da6—a4! | Ld5×g2 |

Om svart förbiser svaret eller ej, så finns det ändå ingen räddning.

Ställning efter 22. —, Ld5×g2.



23. Da4—g4! Uppgivet.

Det hotar L×h7†, alltså vinner vit pjäs.

6296. OREGELBUNDEN ÖPPNING

Spelat i trettonde rondan.

| Gligoric. | Prins |
|-----------|--------|
| 1. d2—d4 | e7—e6 |
| 2. Sg1—f3 | b7—b6 |
| 3. e2—e4 | Lc8—a6 |
| 4. Lf1×a6 | Sb8×a6 |
| 5. 0—0 | Sg8—e7 |

Ej 5. —, d5. 6. e×d5, e×d5. 7. De2†.

| | |
|-----------|--------|
| 6. Dd1—e2 | Dd8—c8 |
| 7. Sb1—c3 | Se7—g6 |
| 8. Lc1—g5 | — — |

För att framlocka en försvagning av svarts kungsställning.

| | |
|--------|-------|
| 8. — — | h7—h6 |
|--------|-------|

Detta är "försvagningen" — beviset kommer om ett tiotal drag, då ställningen är mogen för ett löparoffer på h6.

| | |
|------------|--------|
| 9. Lg5—e3 | Lf8—e7 |
| 10. Ta1—d1 | 0—0 |
| 11. h2—h4! | f7—f5 |

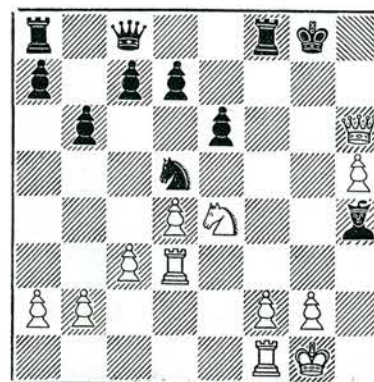
Om 11. —, S×h4 så 12. S×h4, L×h4. 13. Dg4; eller 11. —, L×h4. 12. S×h4, S×h4. 13. f4 med starkt angrepp.

| | |
|------------|--------|
| 12. h4—h5 | f5×e4 |
| 13. Sc3×e4 | Sg6—h8 |
| 14. Sf3—e5 | Sa6—b4 |
| 15. De2—g4 | Kg8—h7 |
| 16. Se5—g6 | Sh8×g6 |

På 16. —, Te8 följer 17. L×h6 (g×h6. 18. S×e7).

| | |
|-------------|--------|
| 17. Dg4×g6† | Kh7—h8 |
| 18. c2—c3 | Sb4—d5 |
| 19. Le3×h6! | g7×h6 |
| 20. Dg6×h6† | Kh8—g8 |
| 21. Td1—d3 | Le7—h4 |

Ställning efter 21. —, Le7—h4.



22. Td3—g3†! Lh4×g3

Eller 22. —, Kf7. 23. Tg7†, Ke8. 24. Dg6†, Kd8. 25. Tg8 och vinner. T. ex. 25. —, Le7. 26. h6, d6. 27. T×f8, L×f8. 28. h7.

| | |
|-------------|-----------|
| 23. Dh6—g6† | Kg8—h8 |
| 24. Se4—g5! | Uppgivet. |

6297 NIMZOINDISKT PARTI.

Spelat i femtonde rondan.

| Gligoric. | Golombek. |
|-------------|-----------|
| 1. d2—d4 | Sg8—f6 |
| 2. c2—c4 | e7—e6 |
| 3. Sb1—c3 | Lf8—b4 |
| 4. e2—e3 | c7—c5 |
| 5. a2—a3 | c5×d4 |
| 6. e3×d4 | Lb4—e7 |
| 7. Sg1—f3 | d7—d5 |
| 8. b2—b3(!) | 0—0 |
| 9. Lf1—d3 | b7—b6 |
| 10. 0—0 | Lc8—b7 |
| 11. Tf1—e1 | — — |

Jämför nästa parti, där tornet går till d1: i övrigt får spelet nästan samma förlopp.

| | |
|------------|--------|
| 11. — — | Sb8—c6 |
| 12. Lc1—b2 | Ta8—c8 |
| 13. Ta1—c1 | Tf8—e8 |
| 14. Sc3—e2 | Dd8—c7 |
| 15. Se2—g3 | d5×c4 |

I efterföljande parti sker detta avslag två drag tidigare. I bägge partierna blir vits framstöt d4—d5 avgörande (liksom i partiet Keres—Tajmanov, TfS jan. 1952).

| | |
|-------------|--------|
| 16. b3×c4 | Dc7—b8 |
| 17. d4—d5! | e6×d5 |
| 18. c4×d5 | Sf6×d5 |
| 19. Ld3×h7† | Kg8×h7 |
| 20. Dd1×d5 | Kh7—g8 |
| 21. Dd5—f5! | — — |

Härefter finns det inget försvar för svart.

| | |
|-------------|-----------|
| 21. — — | Dd8—d6 |
| 22. Te1—e4 | Le7—f8 |
| 23. Te4—h4 | Dd6—g6 |
| 24. Df5—h3 | f7—f6 |
| 25. Th4—h8† | Kg8—f7 |
| 26. Dh3—d7† | Sc6—e7 |
| 27. Tc1—e1 | Lb7—d5 |
| 28. Te1×e7† | Te8×e7 |
| 29. Dd7×d5† | Kf7—e8 |
| 30. Sg3—f5 | Uppgivet. |

6298. DAMINDISKT PARTI.

Spelat i adertonde rondan.

| Barcza. | Golombek. |
|------------|-----------|
| 1. c2—c4 | Sg8—f6 |
| 2. d2—d4 | e7—e6 |
| 3. Sg1—f3 | b7—b6 |
| 4. e2—e3 | Lc8—b7 |
| 5. Lf1—d3 | Lf8—e7 |
| 6. 0—0 | 0—0 |
| 7. Sb1—c3 | d7—d5 |
| 8. b2—b3 | c7—c5 |
| 9. Dd1—e2 | c5×d4 |
| 10. e3×d4 | Sb8—c6 |
| 11. Tf1—d1 | Ta8—c8 |
| 12. Lc1—b2 | Tf8—e8 |
| 13. Ta1—c1 | f5×c4 |
| 14. b3×c4 | Dd8—c7 |
| 15. d4—d5! | e6×d5 |
| 16. Sc3×d5 | Dc7—b8 |
| 17. De2—d2 | — — |

I betraktande kommer även 17. Sg5 med mycket starkt angrepp (Barcza).

| | |
|-------------|--------|
| 17. — — | Sf6×d5 |
| 18. c4×d5 | Sc6—b4 |
| 19. Ld3—e4 | Tc8×c1 |
| 20. Td1×c1 | Te8—d8 |
| 21. Dd2—d4! | f7—f6 |

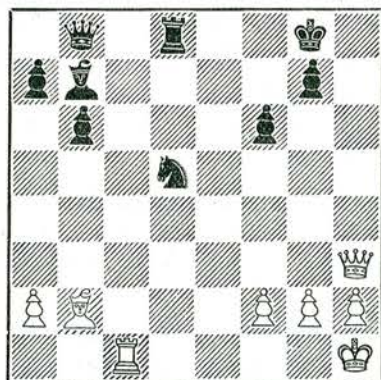
På 21. —, Lf8 följer 22. L×h7+, K×h7. 23. Dh4+ etc.

| | |
|--------------|--------|
| 22. Le4×h7+! | Kg8×h7 |
| 23. Dd4—e4+ | Kh7—g8 |

Om 23. —, Kh8 så 24. Sg5!, f×g5. 25. D×e7, Tg8. 26. D×g5 med ogärderbar matt.

| | |
|--------------|--------|
| 24. De4×e7 | Sb4×d5 |
| 25. De7—e6+ | Kg8—h8 |
| 26. De6—h3+! | Kh8—g8 |

Ställning efter 26. —, Kh8—g8.



| | |
|-------------|-----------|
| 27. Sf3—g5! | f6×g5 |
| 28. Dh3—e6+ | Uppgivet. |

Det kan följa 28. —, Kh7. 29. Df7, Tg8. 30. Dh5+.

6299. SICILIANSKT PARTI.

Spelat i adertonde rondan.

| Szabo. | Kotov. |
|------------|--------|
| 1. e2—e4 | c7—c5 |
| 2. Sg1—f3 | d7—d6 |
| 3. d2—d4 | c5×d4 |
| 4. Sf3×d4 | Sg8—f6 |
| 5. Sb1—c3 | a7—a6 |
| 6. Lf1—e2 | e7—e6 |
| 7. 0—0 | Dd8—c7 |
| 8. f2—f4 | Sb8—c6 |
| 9. Lc1—e3 | Lf8—e7 |
| 10. Dd1—e1 | 0—0 |
| 11. Dd1—g3 | Sc6×d4 |
| 12. Le3×d4 | b7—b5 |
| 13. a2—a3 | Lc8—b7 |

Kotov har tidigare haft goda erfarenheter med den valda dragföljden, bl. a. i partiet mot Bronstein i Pärnau 1947. Där uppkom samma ställning. Fortsättningen blev: 14. Ld3, e5! 15. f×e5, Sh5! 16. De3, d×e5. Svart vann. I föreliggande parti rubbar Szabo cirklarna för svart, som hela tiden kommer att få kämpa med svårigheter.

| | |
|-------------|--------|
| 14. Kg1—h1! | Tf8—d8 |
| 15. Le2—d3 | Sf6—e8 |

Nu fanns inte längre manövern e6—e5 jämte Sh5 på grund av att f7 blir ogärderad. Och något annat motspel finns inte heller; varianten får således anses mindre tillräddig för svart.

| | |
|------------|--------|
| 16. Ta1—e1 | Le7—f8 |
| 17. Dg3—h4 | Dc7—e7 |
| 18. Dh4—h3 | g7—g6 |

Ej 18. —, e5 för 19. Sd5. På 18. —, h6 kan vit fortsätta med Te1—e3—g3.

| | |
|------------|--------|
| 19. f4—f5 | e6—e5 |
| 20. Ld4—e3 | Se8—c7 |
| 21. f5—f6 | De7—e8 |

Svart måste vara på sin vakt mot hotet Lh6.

| | |
|--------------|-------|
| 22. Dh3—h4 | d6—d5 |
| 23. Tf1—f3?! | |

Dragen 23. Lb6 eller Lc1 var i och för sig goda. Men vit beslutar sig för ett djärvt pjäsoffer för att snabbt kunna genomföra ett angrepp. Han har givetvis ansett sig ha tillräckligt goda chanser i offerangreppet för att detta skulle vara motiverat. En intressant fråga är, hur långt framåt Szabo har räknat. I varje fall spelar han så att han slutligen förlorar — han har således inte räknat tillräckligt långt (en ovanligt djupsinnig slutsats, anmärker Pählman).

| | |
|------------|--------|
| 23. — — | d5—d4 |
| 24. Tf3—h3 | h7—h5 |
| 25. g2—g4 | Lb7—c8 |
| 26. Th3—g3 | h5×g4 |
| 27. h2—h3 | g4×h3 |

Idel tvångsdrag.

| | |
|------------|-----|
| 28. Tg3—g5 | — — |
|------------|-----|

Vit följer sin plan. Intressant vore att veta hur svart skall försvara sig mot 28. Lf1 åtföljt av L×h3.

| | |
|------------|--------|
| 28. — — | d4×e3 |
| 29. Te1—g1 | Lc8—e6 |
| 30. Kg1—g2 | — — |

Detta drag klandrades av publiken — vit avser att längre fram spela springaren till d5 och vill då undvika att svarts löpare ger schack på d5. Men publiken har såtillvida rätt att vits kung senare hotas av en schack på e5.

| | |
|------------|---------|
| 30. — — | Td8—d6 |
| 31. Tg5—h5 | Lf8—g7! |
| 32. f6×g7 | — — |

Ej 32. Th7 för L×f6, och ej 32. T×e5 för Dd8. Kanske dock 32. Th6 (L×h6. 33. D×h6, Df8. 34. T×g6+! etc.). Men svart spelar bättre 32. —, Df8.

| | |
|------------|-------|
| 32. — — | g6×h5 |
| 33. Dh4×h5 | f7—f6 |
| 34. Dh5—h6 | — — |

Damvinsten med 34. g8D vore värdelöst.

| | |
|-------------|--------|
| 34. — — | Kg8—f7 |
| 35. Sc3—d5 | Le6×d5 |
| 36. e4×d5 | e5—e4 |
| 37. Dh6—h7 | De8—g8 |
| 38. Dh7—h5+ | Kf7—e7 |
| 39. Ld3×e4 | Sc7×d5 |
| 40. Le4—h7 | Dg8—e6 |

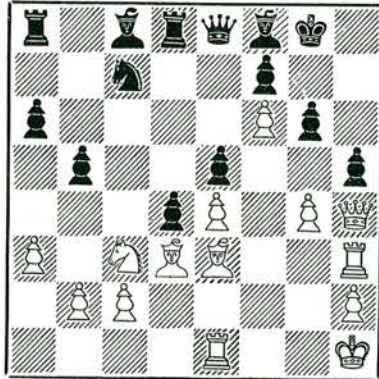
Den ömsesidiga tidsnöden är klarad. Efter sitt 40:e drag reste sig Kotov märkbart lättad — och segerviss! Det följde 41. g8D, T×g8 och vit gav upp utan fortsatt spel efter avbrottet.

VAR KOTOV FÖRLORAD?

Svallvågorna efter det stormiga förloppet av uppgörelsen Szabo—Kotov gick länge höga efter det att partiet fick publicitet i DN. Åtskilliga mer eller mindre lyckade försök gjordes att hjälpa ungraren till vinst. Ett par av de insända förslagen återges här som ett komplement till partiet.

Ärade schackredaktör!

Med anledning av det gurgel som uppstod efter partiet Szabo—Kotov, men framför allt genom den insändare i Expressen 21/10 med många överord och mycket fula insinuationer, har jag offrat några timmar på analys av partiet, vars resultat här följer. Jag har därvid utgått från ställningen efter svarts 25:e drag Lc8.



(26. Th3—g3?)

Inkonsekvent, dessutom måste draget betraktas som tempoförlust. 26. Tg1 var väl den logiska fortsättningen på angreppet. Vad svart då skall spela är svårt att se, annat än

- | | |
|------------|--------|
| 26. — — | d4×e3 |
| 27. g4×h5 | Lc8×h3 |
| 28. h5×g6 | f7×g6 |
| 29. Dh4—h5 | |

Vad skall svart nu göra? Huruvida han kan avvärja en slutlig förlust överlåter jag åt andra intresserade analytiker att undersöka. Draget 26. Tg1 hade säkerligen gett Kotov åtskilligt huvudbry.

Oscar Ahlund

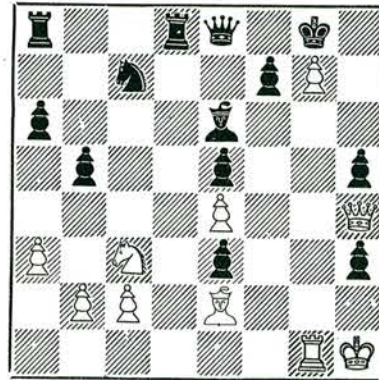
Nästa analytiker — Bengt Lindh — utgår från ställningen efter svarts 29:e drag och skriver:

Med anledning av partiet Szabo—

Kotov i söndagens DN ber jag få påpeka att det finns en rätt närliggande vinstfortsättning för Szabo. I stället för det dåliga 30. Kh2 så skulle han ha spelat:

- | | |
|-------------|------------------------|
| 30. Tg5—h5 | Lf8—g7 |
| 31. f6×g7 | g6×h5 |
| 32. Ld3—e2! | och svart är förlorad. |

Ställning efter 32. Ld3—e2.



- | | |
|-------------|---|
| 32. — — | De8—c6 |
| 33. Dh4—f6! | och den svarta kungen är i ett mattnät. |

Så långt den ärade insändaren, som dock borde ha dragit upp mattnätets konturer tydligare efter t. ex. 33. —, Ld7. Det är säkert många av oss som inte ser hur det skall gå till att sätta svart matt.

6300. KUNGSINDISKT FÖRSVAR.

Spelat i nittonde rondan.

- | Kotov. | Bareza. |
|-----------|---------|
| 1. d2—d4 | Sg8—f6 |
| 2. c2—c4 | g7—g6 |
| 3. Sb1—c3 | Lf8—g7 |
| 4. e2—e4 | d7—d6 |
| 5. g2—g3 | 0—0 |
| 6. Lf1—g2 | e7—e5 |
| 7. Sg1—e2 | e5×d4 |
| 8. Se2×d4 | Sb8—c6 |
| 9. Sd4—c2 | Lc8—e6 |

- | | |
|------------|--------|
| 10. b2—b3 | Dd8—d7 |
| 11. 0—0 | Le6—h3 |
| 12. f2—f3 | Lh3×g2 |
| 13. Kg1×g2 | a7—a6 |

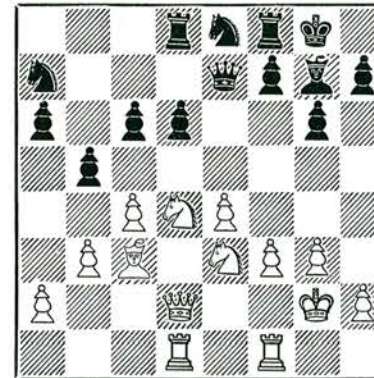
En förfelad idé; svarts manöver på damflygeln är tidsödande och verkningslös. Bättre 13. —, Sh5 jämte f7—f5.

- | | |
|-------------|--------|
| 14. Lc1—b2 | Sc6—a7 |
| 15. Dd1—d2 | b7—b5 |
| 16. Sc2—e3 | c7—c6 |
| 17. Ta1—d1 | Ta8—d8 |
| 18. Sc3—e2! | Dd7—c7 |

Här får damen ingen fristad, och när hon i nästa drag uppsöker fältet e7 som tillflyktsort, inspireras vit till en lång kombination med förödande verkan.

- | | |
|-------------|--------|
| 19. Lb2—c3! | Dc7—e7 |
| 20. Se2—d4 | Sf6—e8 |

Ställning efter 20. —, Sf6—e8.



- | | |
|--------------|--------|
| 21. Sd4—f5!! | g6×f5 |
| 22. Se3×f5 | De7—c7 |
| 23. Sf5×g7 | Se8×g7 |
| 24. Lc3—f6! | — — |

Poängen i vits kombination. På intet sätt kan svart komma ur greppet; om 24. —, Se6 så 25. Dh6 jämte f3—f4—f5.

- | | |
|------------|--------|
| 24. — — | Kg8—h8 |
| 25. Dd2—g5 | Tf8—g8 |
| 26. h2—h4 | Td8—e8 |

- | | |
|-------------|-----------|
| 27. h4—h5 | Te8—e5 |
| 28. Lf6×e5 | d6×e5 |
| 29. Dg5—f6! | Sa7—c8 |
| 30. h5—h6 | Sc8—e7 |
| 31. Td1—d2 | Uppgivet. |

Torndubblingen är naturligtvis dödsstöten.

Delat 2:a—3:e skönhetspris.

6301. INDISKT PARTI.

Spelat i nittonde rondan.

Matanovic. Taimanov.

- | | |
|-----------|--------|
| 1. d2—d4 | Sg8—f6 |
| 2. c2—c4 | e7—e6 |
| 3. Sb1—c3 | Lf8—b4 |
| 4. e2—e3 | Sb8—c6 |
| 5. Lf1—d3 | e6—e5 |
| 6. Sg1—e2 | — — |

Om 6. d5, så e4! (Taimanov)

- | | |
|------------|--------|
| 6. — — | e5×d4 |
| 7. e3×d4 | d7—d5 |
| 8. c4×d5 | Sf6×d5 |
| 9. 0—0 | 0—0 |
| 10. a2—a3 | Lb4—e7 |
| 11. Dd1—b3 | Sd5—f6 |
| 12. Tf1—d1 | a7—a6 |
| 13. h2—h3 | Le7—d6 |
| 14. Lc1—g5 | h7—h6 |
| 15. Lg5—h4 | — — |

Vit måste här nöja sig med det anspråkslösa 15. L×f6, D×f6. 16. Se4, De7. 17. S×d6, D×d6, som för till lika spel. Den valda fortsättningen bringar vit i oanade svårigheter.

- | | |
|-----------|--------|
| 15. — — | g7—g5! |
| 16. d4—d5 | — — |

16. Lg3 kostar en bonde utan kompensation.

- | | |
|------------|--------|
| 16. — — | Sc6—a5 |
| 17. Db3—a4 | Lc8—d7 |
| 18. Da4—c2 | — — |

(18. D×a5?, b6!)

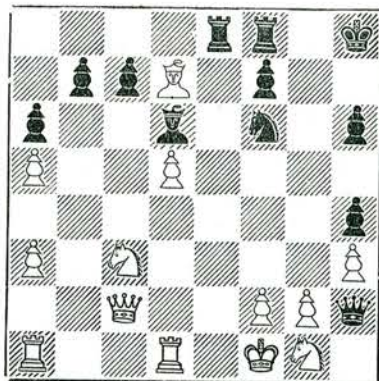
- | | |
|---------|-------|
| 18. — — | g5×h4 |
|---------|-------|

19. b2—b4 Dd8—e7
20. b4×a5 De7—e5

Svarts angrepp kommer som en stormvind och ökar i styrka för varje drag. 21. f4 strandar på De3†. 22. Kh1, L×h3.

21. Kg1—f1 Ta8—e8
22. Se2—g1 De5—h2
23. Ld3—f5 Kg8—h8
24. Lf5×d7 — —

Ställning efter 24. Lf5×d7.



24. — — Tf8—g8!!
25. Ld7—g4 — —

På 25. f3 avgör Lc5. 25. L×e8, D×g2†. 26. Ke2, T×e8†. 27. Kd3, Dg6†. 28. Kd2, Lf4†.

25. — — Sf6×g4
26. Td1—e1 — —

Eller 26. h×g4, T×g4. 27. f3, Lc5.

26. — — Sg4—f6
27. Te1×e8 Dh2×g2†
28. Kf1—e2 Tg8×e8†
29. Ke2—d3 Dg2—g6†
30. Kd3—d2 Ld6—f4†
31. Kd2—d1 Dg6—g1†

Delat 2:a—3:e skönhetspris.

FARLIG VARIANT.

Den sympatiska engelske mästaren Golombek förekommer i detta häfte med hela fem (svarta) förlustpartier. Han har måhända, omedvetet, bi-

dragit till att kasta ljus över viktiga varianter. Föreliggande parti har till en början samma förlopp som partiet Kotov—Unzicker från sjunde rondan. Golombek bör således ha haft god tid att studera öppningen. Trots Unzickers katastrofala nederlag med varianten spelar Golombek på samma sätt fram till 16:e draget. Här gör han en avvikelse. Han bör alltså noga ha undersökt läget och kommit till den slutsatsen, att hans eget 16:e drag ger svart ett fullgott spel. Ändå råkar även han liksom Unzicker ut för ett svårt nederlag. Skall varianten få flera offer?

6302. NIMZOINDISKT PARTI.

Spelat i tjugonde rondan.

- | Averbach. | Golombek. |
|-----------|-----------|
| 1. d2—d4 | Sg8—f6 |
| 2. c2—c4 | e7—e6 |
| 3. Sb1—c3 | Lf8—b4 |
| 4. a2—a3 | Lb4×c3 |
| 5. b2×c3 | c7—c5 |
| 6. e2—e3 | 0—0 |
| 7. Lf1—d3 | d7—d5 |
| 8. c4×d5 | e6×d5 |
| 9. Sg1—e2 | b7—b6 |
| 10. 0—0 | Lc8—a6 |
| 11. f2—f3 | — — |

Eller 11. L×a6 och 12. f3 med samma spel.

- | | |
|------------|--------|
| 11. — — | La6×d3 |
| 12. Dd1×d3 | Tf8—e8 |
| 13. Se2—g3 | Sb8—c6 |
| 14. Lc1—b2 | Ta8—c8 |
| 15. Ta1—e1 | e5×d4 |
| 16. c3×d4 | Dd8—d7 |

Unzicker drog här h7—h6.

- | | |
|------------|--------|
| 17. e3—e4 | d5×e4 |
| 18. f3×e4 | Sc6—e5 |
| 19. Dd3—d1 | — — |

För detta drag använde Averbach 50(!) minuters betänketid; han undersökte nämligen komplikationerna efter 19. De2, Sc4. 20. T×f6, S×b2.

21. Sf5! Averbach kom tydligen inte till klarhet; den som vill kan ju fortsätta räkneoperationerna eventuellt med fingrarnas hjälp!

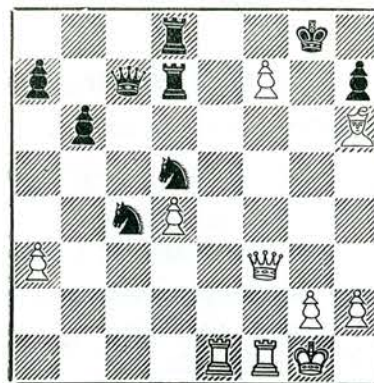
- | | |
|------------|--------|
| 19. — — | Se5—c4 |
| 20. Lb2—c1 | Dd7—c6 |
| 21. e4—e5 | Sf6—d5 |
| 22. Dd1—f3 | f7—f6? |

Genom 22. —, Tc7 — i lämpligt ögonblick även Te6 — skulle det ha varit en svårare uppgift för vit att framgångsrikt genomföra det kungsangrepp, som ligger i ställningens natur. Blir inte svart matt, så har han sin chans i övervikten på damflygeln. Nu däremot lyckas det för vit att trots svår tidsnöd genom eleganta kombinationer tilltvinga sig segern.

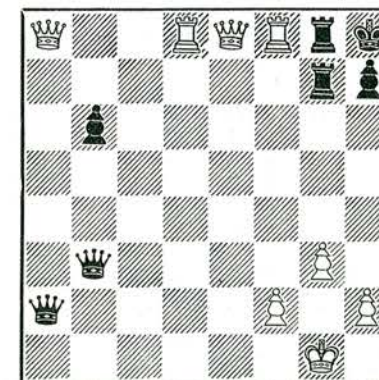
- | | |
|-------------|-----------|
| 23. Sg3—h5 | Te8—f8 |
| 24. Df3—g3 | De6—c7 |
| 25. Lc1—h6 | Tf8—f7 |
| 26. Dg3—f3 | Te8—d8 |
| 27. Sh5×g7! | Tf7×g7 |
| 28. e5×f6! | Tg7—d7 |
| 29. f6—f7+! | Uppgivet. |

På 29. —, T×f7 följer 30. D×d5!

Slutställning.



FANTASI ELLER VERKLIGHET?



Denna fantasifulla ställningsbild har med efterföljande parti från interzonala turneringen att göra.

6303. NIMZOINDISKT.

Spelat i trettonde rondan.

Kotov. Matanovic.

- | | | | |
|----------|------|-----------|------|
| 1. d4, | Sf6 | 2. c4, | e6 |
| 3. Sc3, | Lb4 | 4. e3, | c5 |
| 5. Ld3, | d5 | 6. Sf3, | Sc6 |
| 7. 0—0, | 0—0 | 8. a3, | L×c3 |
| 9. b×c3, | d×c4 | 10. L×c4, | De7 |
| 11. a4!, | | | |

Detta och följande drag ser ut att vara en nyhet, innebärande ett bondeoffer.

- | | | | |
|-----------|------|-----------|------|
| 11. —, | Td8 | 12. La3!, | c×d4 |
| 13. c×d4, | S×d4 | 14. S×d4, | D×c4 |
| 15. Le7!, | Td5 | | |

Bäst. På 15. —, Te8 följer 16. L×f6, g×f6. 17. Dg4†, Kh8. 18. Dh4, Kg7?? 19. Sf5†.

- | | | | |
|-----------|------|----------|-----|
| 16. L×f6, | g×f6 | 17. Df3, | Ld7 |
|-----------|------|----------|-----|

Svart finner det säkrast att återge bonden; efter 17. —, f5. 18. Dg3†, Kh8. 19. Dg5 åtföljt av f4 och Tf3 vore vits angrepp knappast möjligt att parera.

- | | | | |
|-----------|-----|------------|----|
| 18. D×f6, | Dc7 | 19. Tab1!, | b6 |
|-----------|-----|------------|----|

Ej 19. —, L×a4 för 20. Tb4 jämte Sf3.

20. Sf3, Dd8 21. Df4, Tc8
22. e4, Ta5 23. Se5, f6

Det finns inget bättre, då vit även hotade Tb4—b3—g3.

24. S×d7, D×d7 25. D×f6, Tf8
26. Dh6, T×a4 27. Tb3, De7
28. Tg3†, Kh8 29. e5, Th4
30. Dc1, Th4 31. Tc3!, a5
32. Tc7, Db4 33. De3, a4

Denna bonde utgör svarts enda, men otillräckliga chans;

34. g3, Tf4f7 35. Tc6, Tb7
36. T×e6, a3 37. Tf6, Ta8
38. e6!, Db2

Det hotade De5.

39. Df3, Tg8 40. Tf8!, Ta7

Sista draget i serien, varpå vit förseglade 41. T×g8†. Efter 41. —, K×g8. 42. Dd5! gav svart sedan upp, han måste förlora tornet för e-bonden.

Om svart i sitt 40:e drag i stället gjort det närliggande Ta7—g7 (det räddar visserligen inte partiet) så hade ett finare skådespel rullats upp. Kotov har i en analys räddat åt eftervärlden den unika ställningsbild som diagrammet ovan visar. Den uppnås genom följande drag:

40. —, Tag7 41. Td1, a2
42. e7, a1D 43. e8D, Da1a2
44. Td8, Da2b3 45. Da8, Db2a2

Det brutalaste sättet att nu göra slut på det hela är 46. T×g8, D×g8, 47. D×a2.

(D. N.)

6304. NIMZOINDISKT.

Spelat i nionde rondan.

Tajmanov. Golombek.

1. d4, Sf6 2. c4, e6
3. Sc3, Lb4 4. e3, c5
5. Ld3, d5 6. Sf3, Sc6

7. 0—0, 0—0 8. a3, c×d4
9. e×d4, d×c4 10. L×c4, Le7
11. Dd3, a6

Så långt lika med partiet Reshevsky—Ståhlberg i Helsingfors, där fortsättningen blev 11. La2, b5 13. Lb1, Lb7. 14. Lg5, g6.

12. Lg5, Sd5

Även nu hade 12. —, b5 jämte Lb7 givit samma ställning som i det citerade partiet. Engelsmannen väljer en annan metod, men lyckas inte helt befria sitt spel.

13. Se4, L×g5 14. Se×g5, g6
15. Tac1, Sa5 16. La2, Ld7
17. Dd2, Lb5 18. Tfe1, Sc6
19. Se4, Sce7 20. L×d5, e×d5

Ej 20. —, S×d5 för 21. Dh6.

21. Sf6†, Kg7 22. Df4, Sf5

Det hotade De5.

23. Sh5†, Kh8 24. Sg3, S×g3
25. h×g3, Lc6

På grund av vits många hot måste svart börja med att prisge en bonde.

26. Se5, Kg8 27. S×c6, b×c6
28. T×c6, Te8 29. Te5, Tb8

Bättre, men ändå otillräckligt, vore 29. —, T×e5.

30. Tc7!, f6 31. T×e8, D×e8
32. Dh6, Uppg.

6305. DAMGAMBIT.

Spelat i sextonde rondan.

Följande parti är ett av de många exemplen på de fula spratt som tidsnöden ibland kan ställa till med.

Geller har kraftigt vederlagt den av Szabo valda varianten i Blumenfelds försvar och står snart på vinst.

Men han har tagit ut betänketiden alltför rundligt, och så går det som det brukar gå när klaffen på tiduret hotar att falla — ett enda feldrag ödelägger den med mycken möda och noggrannhet uppbyggda ställningen.

Geller. Szabo.

1. d4, Sf6 2. c4, e6
3. Sf3, c5 4. d5, b5
5. Lg5, e×d5 6. c×d5, h6

I turneringen i Budapest i våras spelade Petrosian 6. —, Da5† mot Ståhlberg, som överraskande besvarade detta drag med 7. Sc3 och efter 7. —, Se4. 8. Dc2! vann efter vackra vändningar.

7. Lh4,

Teorien anger endast 7. L×f6. Även den av Geller valda fortsättningen visar att Blumenfeldförsvaret har sina tydliga brister.

7. —, g5 8. Lg3, d6
9. e4, a6

Bättre förefaller 9. —, S×e4. 10. Sfd2!, Lg7 11. a4!,

Med ett par kraftdrag har Geller skaffat sig en avgörande fördel i ställningen. Först sätts den svaga d6-bonden under tryck och sen kommer turen till den uppluckrade svarta kungsflygeln.

11. —, b4 12. Ld3, 0—0
13. Sc4, Se8 14. 0—0, Sd7
15. Sbd2, Sb6 16. S×b6, D×b6
17. Sc4,

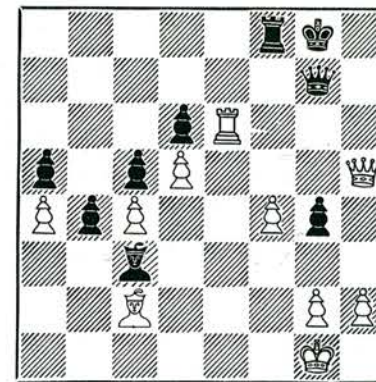
En fullgod reserv!

17. —, Dd8 18. f4!, g4
19. e5,

Vit har nu en jätteställning, och svart har endast att inrikta sig på försvar.

19. —, h5 20. Lc2, a5
21. Dd3, f5 22. exf6 e. p., Sxf6
23. Tae1, La6 24. Lh4, Ta7
25. b3, Te7 26. T×e7, D×e7
27. Te1, Db7 28. L×f6, L×f6
29. Dg6†, Dg7 30. D×h5, L×c4
31. b×c4, Lc3 32. Te6?,

Ett närliggande men svårt fel i tidsnöd. Två steg till med tornet (Te8) hade vunnit. Det hade då hotat Lh7†! med lätt vinst för vit. På t. ex. 32. —, T×e8 framtvingar vit dambyte och erövrar sedan bonden g4 med löparen, t. o. m. genom att först spela g3. Nu följer en obehaglig överraskning.



32. —, b3! 33. L×b3,

Det planerade Tg6 strandar nu på b×c2. Några andra löpardrag står heller inte att upptäcka för vit, då den följande damschacken under alla förhållanden är avgörande.

33. —, Dd4† 34. Kh1, D×f4
35. Dg6†, Lg7 36. h4, g3

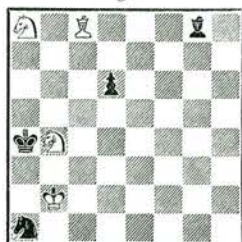
Och så återstod det inget annat för Geller än att med en suck skriva på protokollet.

(Anm. av K. Sköld i Expressen.)



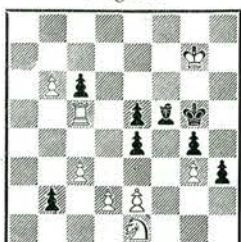
Bidrag och lösningar sändas till A. WERLE Krukmakaregatan 98, 2 tr., Stockholm Sö.

473. Fr. Richter,
Tjeckoslovakien.
Original.



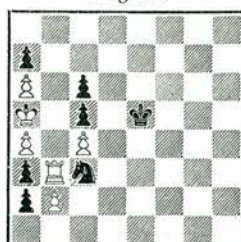
4+4=8. Vinst.

474. H. F. Blandford,
England.
Original.



8+8=16. Vinst.

475. Ragnar Nilsson,
Kalmar.
Original.

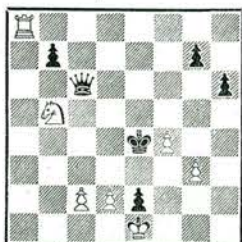


6+7=13. Remi.

V. PLATOV DÖD

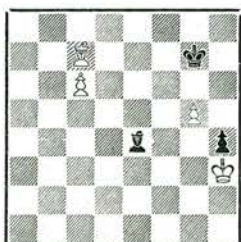
Vasili Nikolajevitsch Platov har avlidit i Moskvä den 17 juli 72 år gammal. Platov var mest känd som den ena parten i författarfirman V. och M. Platov. Under närmare femtio år har han tjugat schackvännerna med sina underbara studier. Här nedan några prov på hans konst.

Rigaer Tageblatt,
3:e pris 1905.



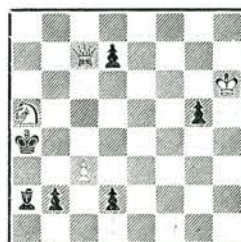
7+6=13. Vinst.

Deutsche Schachzeitung,
mars 1906



5+3=8. Vinst.

Schachmati v. S.S.S.R.,
1922.



4+6=10. Vinst.

Lösningar på annan plats i detta häfte.

LÖSNINGAR, JUNI.

454. G. Bernhardt. 5l2, 8, 4Bb1b, 1b5k, 5BbB, bB1b2B1, 6BK, 1L6. Vinst.

1. f5!, a2! 2. L×a2, b4. 3. Lb1, Ld6. 4. L×d3, L×g3†. 5. Kh1!, Ld6. 6. g3!, vinst. 2. —, Le7. 3. b4, d2. 4. Lb3, och vinner. 2. —, d2. 3. e7!, L×e7. 4. Ld3, d1D. 5. Lc4!, och vinner. Om 1. —, d2. så 2. e7!, L×e7. 3. b4!, d1D. 4. La2!, vinst.

455. A. Åkerblom. k7, 6T1, 8, 1BB5, 1K6, 4b2b, 6bt, 8. Vinst.

1. Tg8†, Ka7. 2. b6†!, Kb7. 3. Kb5, och matt i nästa drag. Om 2. —, Ka6 så 3. Tg7, vinner. 1. —, Kb7. 2. c6†!, Kc7. 3. Kc5, osv. 2. —, Ka7. 3. Ka5, osv. 2. —, Kb6. 3. Tg7, allt med matt i fjärde draget. Problemstudie med eko.

456. T. R. Dawson, The Chess Problem 1944. Lk6, 1B2b2b, TB2b2B, 4B3, b2b4, B2T2B1, 2KB4, 8. Vinst.

1. Tb3!, a×b3†. 2. Kb1!, d3. 3. Ta5, b2. 4. Td5!, c×d5. 5. g4, osv. med matt senast i 9:e draget.

457. B. Raemdonck, Volksgazet 1950. 8, 1T6, 16, b3K3, k6b, 16. Vinst.

1. Kd5!!, h2. 2. Th7!, Kb3. 3. Kc5!, a3. 4. Th3†!, Kb2. 5. Kb4!, a2. 6. T×h2†, Kb1. 7. Kb3, och vit vinner lätt efter det enda a1S†.

2. —, Kb4 (Huvudspelet). 3. Kd4! (Nu tager vit oppositionen, och det förbluffande inledningsdraget får sin förklaring.), a3. 4. Tb7†, Ka5. 5. Kc5! (Man ser nu varför tornet i diagramställningen ej står på b8, ty då hade h1D varit möjligt. Om tornet stått på b6 hade följt 4. Tb6†, Ka5. 5. Th6, a2. 6. Th8, Kb6! 7. Tb8†, Kc7, och svart vinner. Eller 5. Tb1, a2. 6. Th1, Kb4! 7. Kd3, Kb3. 8. Te1, Kb2. 9. Te2†, Kb3. 10. Te1, osv. Eller slutligen 5. Tb1, a2. 6. Ta1, Kb4. 7. Kd3, Kb3 osv.), Ka4. 6. Kc4!, Ka5. 7. Tb1, a2. 8. Ta1, h1D. 9. T×h1, Ka4. 10. Kc3, Ka3. 11. Ta1, och vinner.

8. —, Kb6. 9. Kb3, Kc5. 10. K×a2, vinst.

7. —, Ka4. 8. Ta1, och vinner.

5. —, Ka6. 6. Tb1, Ka5. 7. Ta1, Ka4. 8. Kc4, osv.

4. —, Ka4. 5. Kc4!, Ka5. 6. Tb1, a2. 7. Th1, Ka4. 8. Kc3, Ka3. 9. Ta1, vinst.

3. —, Kb3. 4. Kc5!, a3. 5. Th3†, osv. som i var. 2. —, Kb3.

2. Tb1? skulle endast ge remi, Ka2. 3. Th1, Kb3. 4. T×h2, a3. 5. Th3†, Kb4! 6. Kd4, a2. 7. Th1, Kb3. 8. Kd3, Kb2. Eller 4. Kc5, a3. 5. T×h2, a2.

1. —, Ka2. 2. Kc4!, a3. 3. Tb3, h2. 4. Th3, Kb1. 5. T×h2, a2. 6. Kb3, vinst. Eller 2. —, h2. 3. Th7, a3. 4. T×h2†, osv.

Denna partimässiga tornslutspelsstudie är värd ytterligare granskning varför 1. Kd5!! och endast det draget duger till vinst.

1. Tb7?, Kb2. 2. Kd3, a3. 3. Tb7†, Kc1! 4. Kc3, a2. 5. Ta7, Kb1. Remi.

3. T×h3, a2. Eller 3. Kc4, a2. Eller 3. Kd2, h2! 4. Tb7†, Ka1. Remi.

1. Tbt?, Ka2. 2. Th1, a3. 3. Kd3, Kb3! (Opposition!). 4. T×h3, a2. Eller 4. Kd2, Kb2. 5. T×h3, a2. I båda fallen remi.

1. Kd3?, h2. 2. Tb1, Ka2. 3. Th1, Kb3! 4. T×h2, a3. 5. Th8, Kb2. 6. Tb8†, Kc1!

Om 6. Kd2 så a2. Om 5. Kd2 så Kb2! På 4. Kd2 följer a3. 5. T×h2, a2. 6. Th1, Kb2. Patt blir det efter 3. Kc2, a3. 4. T likg., h1D. 5. T×h1. Avvikelsen 2. Th7, Kb3! 3. Kd2, Kb2! 4. T×h2, a3. 5. Th8, a2. 6. Tb8†,

Ka1. Eller 5. Kd3†, Kb3 leder som allt det övriga till remi.

1. Kd4?, h2. 2. Th7, Kb3. 3. Th3†, Kb4!! 4. Kd3, Kb3. 5. Kd2†, Kb2. 6. T×h2, a3. 7. Kd3†, Kb3. 8. Th8, Kb2. Remi. Om 3. Kd3 så a3 osv. Efter 2. Tb1 blir det remi så här, Ka2. 3. Th1, Kb3. 4. Kd3, a3. Eller 4. Kc5, a3. 5. T×h2, a2.

Var det någon som gissade att detta gedigna och teoretiskt intressanta arbete är författarens debut som studiekomponist?!

458. T. Tapionlinna, Helsingin Sanomat, 5 jan. 1930. 5k2, 6S1, 7B, 7B, 1b6, b7, K7, 8. Vinst.

1. Se8!, Kg8. 2. Sf6†, Kf7. 3. h7, Kg7. 4. h6†, Kh8. 5. Kb3, a2. 6. K×a2, b3†. 7. Kb1!, b2. 8. Sg4, och vit vinner.

459. Allan Werle, "Rockaden", mars 1951. 16, K4b2, b5B1, k4tBT, 16, 6l1. Remi. (Se korr. i TFS juli—aug. 1952.)

1. g6, Tb4! 2. g5!, T×h4. 3. g7, Th7! 4. g6!, T×g7. Patt.

560. J. Moravec, La Strategie, turnering 1912. 7K, 6b1, 8, 7b, 16, T7, 6k1. Vinst. (Se korr. i TFS juli—aug. 1952.)

1. Kb7!, h4. 2. Kg6, h3. 3. Kg5, h2. 4. Kg4, h1D. 5. Kg3, och vinner. Man ser nu varför vit ej slog bonden g7. Eller 4. —, g5. 5. Kg3, h1S†. 6. Kf3, g4†. 7. K×g4, Sf2†. 8. Kf3, Sd3. 9. Kc3, och springaren måste ge sig ut på brädet där den går förlopad. En klassisk studie.

461. J. Moravec, Ceskoslovensky Sach, april 1952. 2k5, b7, 8, 4B3, 8, 7K, 16. Remi.

1. Kg4, a5. 2. Kf5, a4. 3. Kg6!!, a3. 4. e6, osv. Remi. Om 2. —, Kd8 så 3. Ke4 och bonden hejdas. S. k. Reti-manöver.

462. J. Moravec, Ceskoslovensky Sach, maj 1952. 3k4, 7b, 8, 2B5, K7, 24. Remi.

1. Kb5, h5. 2. Kc6!!, h4. 3. Kb7, h3. 4. c6, båda parter får nu dam med remislut. Om 2. —, Kc8 spelar vit 3. Kd5 och når inom "bondekvadraten". Även denna studie visar alltså Reti-manöver.

438. A. Fossum, 1:a pris Norsk Vanföretidskrift 1950. k4t2, 1b6, bB15, Kb6, 1T6, 1b5b, 1B6, 1L6. Remi. (Se TFS febr. 1952.)

1. Th4, Kb8. 2. T×h3, Ld5. 3. Le2!, Le6! 4. Th1!, b×c2. 5. b4, Lc8. 6. Th7, c1D. 7. T×b7†!, remi.

3. —, b×c2. 4. Th8!, följt av b4 med patt.

2. —, Kc8. 3. T×b3, Tf4! 4. Ta3, b4. 5. Tg3!, b3. 6. Tg4, T×g4. 7. Lf5†, Ld7. 8. L×d7†, K×d7. Patt.

Rigaer Tageblatt 1905: 1. Te8†, Kd5. 2. Te6!, Dc4! 3. Te4, Dc6! 4. d3!, Df (eller g)6. 5. Te4†, Kc6. 6. Te6†, och vinner. På 4. —, Db6 (Eller a6, c8, Xc2) följer 5. Te5†, osv. Damfångst var ett på den tiden omtyckt tema.

D.S.Z., 1906: 1. Le5†, Kg6. 2. c7, Kh5. 3. c8L!, och vinner. Ej 3. c8D? för Lf5†!, remi. Om 3. Lf4?, Lb7! 4. Le3, Le4! och nu hjälper inte ens 5. c8L för Lf5†! och svart är patt om löparen slås. Kort och koncis demonstration av minorförvandling.

Schachmati, 1922: 1. Db7, b1D. 2. Sb3!, Ka3. 3. Db4†, Kb2. 4. Sx d2†, och vinner. En liten överraskande kombination med blockadmotiv avgör här.

Dessa studier har valts främst med tanke på att det är mindre väl kända. De strålande saker som presterats i samarbete med brodern M. Platov är nästan utan undantag välkända av envar.

har ännu fyra ronder kvar i SM innan denna tävling för året kan anses avslutad. Det gäller finalen om Sverigemästerskapet och Stockholms schackförbund har fått i uppdrag att arrangera denna kraftmätning. Tävligen äger rum på Stockholms Schacksalonger under tiden 4—7 december.

Båda spelarna är kända för sina vulkaniska utbrott. Stoltz kanske nu tänker fyra på sin under interzonala turneringen slocknade vulkan ordentligt, och att Kinnmarks vulkaniska utbrott är farliga känner vi alla. Om det skall bli röken, hettan eller glöden som skall avgöra matchen skall bli intressant att se.

Kinnmark har, liksom Inge Johansson för ett år sedan, oturen att möta en internationellt vältränad Stoltz. Men känner vi göteborgaren rätt fruktar han varken nationella eller internationella storheter i schack. Vem av dessa två skall få Sverigemästerskapet så att säga i julklapp?

"Här är allting vefvigt
sakligt, mäffat av vilja,
skärpa och skapande snille."



**GIDEON
STÅHLBERG**
Schack
och schackmästare

Sven Stolpe i AB

12.50

NORSTEDTS

Problem



Bidrag och lösningar till BROR LARSSON, Kungstengatan 63, 4 tr., Stockholm Va.

9989. Tore Andersson,
Tyringe.



Matt i 2 drag.

9990. Tivadar Kardos,
Ungern.



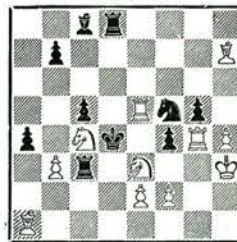
Matt i 2 drag.

9991. Edvin Karlsson,
Gräsmry.



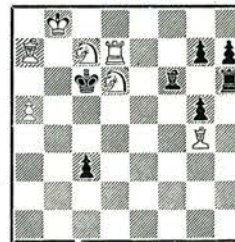
Matt i 2 drag.

9992. S. Ake Krigström,
Stjälpet.



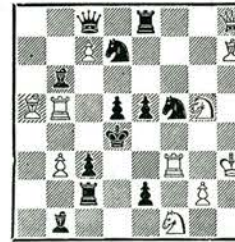
Matt i 2 drag.

993. Matti Myllyniemi,
Finland.



Matt i 2 drag.

9994. "Wormatius".



Matt i 2 drag.

9995. G. A. Ekestubbe,
Skurup.



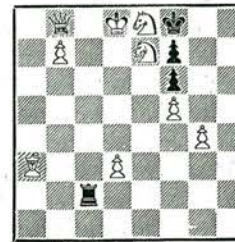
Matt i 3 drag.

9996. Hilding Fröberg,
Härnösand.



Matt i 3 drag.

9997. W. Hagemann,
Tyskland.



Matt i 3 drag.

Lösningsfrist en månad.

9998. *Edvin Karlsson, Gräsmyr.* Kf7, Da7, Le4, Se8 — Kh8, Da1, Ba2. 2♣.

9999. *Rune Asplund, Dynäs.* Kf1, Tg4, Sf3, Bg5 — Kh1, Lg3, Bg6. 4♣.

Rättelse: Problem 9987 (Figdor) saknar svart Th3. Lösningstiden förlänges en månad.

LÖSNINGAR TILL PROBLEMEN 9971—9979, JULI—AUGUSTI.

9971 (*Andersson*). Förspel 1. —, Td5 (Ld5) 2. Te4 (Sd3). Lösn. 1. D×c5, Td5 (Ld5) 2. Df2 (D×c1). Förtjänstfullt utformad mattväxling efter grimshawskärning (HT). 9972 (*Ellerman*). Förspel 1. —, Lb5 (Ld5, La2) 2. Se6 (Scd3, Sed3). Lösning 1. Lf2 (2. Sed3), Se5 (d5), 2. Se6 (Scd3). Paradväxling med frigörning av vit pjäs. 9973 (*Larsson*). 1. Sc×e7 Tre frigörningar av vit D som hotar sätta matt på fånglingslinjen. 9974 (*Pniak*). 1. Tg4. 9975 (*Riczuz*) 1. Dg3. Trevlig dragpliktare (ÅA). 9976 (*Havel*). 1. f4 tempo, g×f4 e. p. (Lg2, Kf3) 2. S×e7 (Sc5, Sd4). Tyvärr även 1. Kd7 1. Dd4 och 1. Sf4. 9977 (*Knotek*). 1. Da6 (2. De6), T×b5 (Kf5) 2. Dg6 (Sd4). Och överraskande 1. Df6, T×b5 (Kd5) 2. Dg6 (d4). 9978 (*Myllyniemi*). Förspel 1. —, Lb5 (Lc6) 2. a4 (Se6),

likg. (d×c6) 3. Dc3 (Le3). Lösning 1. Ld5, Lb5 (Lc6) 2. Sc6 (a4), d×e6 (likg.) 3. Le3 (Da3). Paradväxling i tredragare. För att undvika 1. Le3 ger förf. följande korr: Kf1, Db2, Lc1, e4, Sd4, f4, Ba3, a5, c3, d3, d6, e5, f6, g2 — Kc5, La4, Sa1, Bb3, c2, d7, f2, f7, g3. 3♣. 1. Ld5. Poäng för nya bilösn. 9979 (*Hagemann*). 1. Sb4? De1. 1. Sc4? Dg8. 1. Le2? Dg7 2. S×b4, Dc3. Lösning 1. Lf7, Dg7. 2. S×b4, Dc3. 3. d4. En slags aflednings-romer, jag ikke før har set. Ganske interessant (JPJ).

Korrektur: 9969 (Larsen). Kc1, Tb8, Le7, Sf3, f4, Bb3, d2, e2, g5 — Kc5, Td6, g6, Lh6, Sh1, Bc6, e5, g7, h2. 3♣. 1. e3, e×f4 (Te6, e4) 2. e4 (S×e5, S×e5). 1. d3?, e×f4. 2. e4, f×e4 e. p. 1. e4?, Sf2.

LITTERATUR.

"Figuren-Rundläufe im Schachproblem" av W. Karsch och W. Hagemann. De bägge kända tyska problemisterna har utgivit ett verk med inte mindre än 282 diagram på 37 sidor, i vilket de uttömmande behandlar, hur en pjäs vandrar på brädet och så småningom återvänder till utgångsfältet. Exempler är väl valda och direktmatter och fantasiproblem trängs i bästa sämja, vilket gör innehållet omväxlande och tillfredsställer alla smakriktningar. En klar systematik påvisar, vilka luckor, som ännu återstår att fylla (tips för problemförfattare). Vi rekommenderar gärna boken och kan till hugade spekulanter anskaffa ett antal exemplar. Priset är kr. 3:50 för bundet exemplar, vilket måste anses lågt för en så innehållsrik bok.

PROBLEMTURNERINGAR.

British Chess Federation: "The Godfrey Heathcote Memorial Tourneys".

Nr 71. 3♣ med minst två modellmatter. Domare M. Havel.

Nr 72. 3♣ utan hänsyn tagen till matterna. Domare V. L. Eaton.

Nr 73. 2♣ högst två från varje författare. Domare A. W. Daniel.

Varje problem i två ex. med författarens namn och adress och ingenting annat. Bidrag skall vara G. W. Chandler, 46, Worcester Road, Sutton, Surrey, England, tillhanda senast 28/2 1953. Fyra priser i var avd.

Problemblad: 89. tematurnering. Paradväxling i miniatyr. Domare J. Albarda och F. W. Nanning. Två priser. Bidrag före 1/3 1953 till G. Smit, Santpoorterstraat 11, Haarlem, Holland.

Herr A. Svennefelt. Uppgiv adress.

Ater en ny Kurt Richter-bok

Åter har den eminente schackskriftställaren Kurt Richter berikat schackvärlden med ett förstklassigt arbete. Den tyska titeln är "Hohe Schule der Schach-Taktik". Det är en vacker bok i blått band med guldtryck och 220 sidor. Den innehåller 623 korta partier och 665 diagram. Kvantiteten svarar mot kvaliteten. Tolv år har det tagit författaren att sammanställa materialet. I sitt eget intresse bör varje schackvän försäkra sig om denna lika lärorika som underhållande bok. Priset — kr. 12:50 — är förvånansvärt lågt. Den kan rekvideras från TFS genom inbetalning å postgiro 39 73.

SCHACKBÖCKER

Följande schackböcker kan beställas hos TFS:

Gideon Ståhlberg:

Interzonala turneringen i Saltsjöbaden 1948 Kr. 20:—
Utmanarturneringen i Budapest 1950 „ 15:—
Världsmästerskapsmatchen i Moskva 1951 „ 12:—

Till salu.

SÄLLSYNT TILLFÄLLE!

för samlare eller schackspelare som sätter värde på en förnämlig raritet. Ett omkring 250 år gammalt kinesiskt schackspel. Gediget skulpterade statyetter i elfenben. Svar till Konservator Gunnar Kroon, Varvsgatan 21, Åhus.

NY LITTERATUR

På Norstedts förlag har utkommit en ny upplaga av

GIDEON STÅHLBERGS

SCHACK OCH

SCHACKMÄSTARE

Den nya boken har ett betydligt utökat format.

Pris kr. 12:50.

Den kan i vanlig ordning beställas hos **Tidskrift för Schack** genom inbetalning å postgiro 39 73.

SENSATIONELL NYHET!

Magnetiskt fickschackspel

Just vid pressläggningen av detta häfte får vi in en artikel som säkerligen kommer att väcka sensation och förtjusning hos varje schackvän. Den magnetiska kraften har tekniskt utnyttjats i ett nytt fickschackspel. Figurerna hålles magnetiskt kvar på sina rutor. Man flyttar pjäserna genom att "peta" dem! En ställning i ett utfällt spel kan inte rubbas ens av en kraftig skakning!

Det inre måttet på de 64 rutorna är 15×15 cm. — således en rejäl yta. Utförandet är lika solitt som elegant. Framställt i plastic, skinn och lyxläder.

EN UTOMORDENTLIGT TREVLIG PRESENTARTIKEL!

OBS! Returrätt om spelet icke utfaller till belåtenhet!

PRISER:

Plastic Kr. 29:50
Skinn Kr. 34:—
Lyxläder Kr. 40:50

TIDSKRIFT FÖR SCHACKS FÖRLAG

Schacklitteratur och Schackmateriel

| | | |
|--|-------|----------|
| BOOK: Schackmästaren Gösta Stoltz | häft. | Kr. 12:— |
| CAPABLANCA: Lärobok i schack | ” | 9: 50 |
| CEDER: Mattförelseproblem | ” | 4: 25 |
| EKLUND: Att samla schacklitteratur | ” | 6:— |
| EUWE: Bondeslutspel o. Tornslutspel, per styck | ” | 3: 25 |
| ” Bedømmelse og Planlægning (dansk) | ” | 7: 50 |
| ” Position- og Kombinationsspil (dansk) | ” | 5:— |
| ” Strategi och Taktik i schack (dansk) | ” | 6:— |
| ” Spelöppningsteori (ej del. 1—3 och 9) pr del | ” | 2: 50 |
| ERNST GRÜNFELD: Taschenbuch der Eröffnung im Schach. Del I: Damgambit, Indiskt, Grünfeldsförsvaret m. m. | ” | 3: 75 |
| KMOCH: Rubinstein vinner! 100 partier | inb. | 8: 25 |
| MANDAL: Den äldre svenska schacklitteraturen | ” | 1:— |
| ” Skånes Schackförbunds minnesskrift | ” | 1: 50 |
| NIELSEN: Hvordan man vinder en Gewinnstilling | ” | 6:— |
| ” Kan de kombinere | ” | 5:— |
| ” Kongeangrebet | ” | 7:— |
| ” Nimzowitsch, Danmarks Skaklærer | ” | 11:— |
| KURT RICHTER: Schackkavalkad del I | inb. | 6: 75 |
| ” Schackkavalkad del II | inb. | 6. 75 |
| WIGFORSS: Hur man spelar schack | inb. | 10:— |
| SCHACKSPEL Lyx | ” | 13:— |
| ” Hel springare, filt och bly | ” | 10:— |
| ” Hel springare, filt | ” | 8: 25 |
| ” Klubbmodell (fernissad trälåda) | ” | 5: 25 |
| Vid förpackning i finare låda (låg modell med två fack) tillkommer Denna låda passar ej till lyxmodellen. | ” | 1:— |
| SCHACKBRÅDE | ” | 3:— |
| SCHACKMATTOR 45×45 (styvt paper) | ” | 0: 65 |
| FICKSCHACKSPEL | ” | 8. 50 |
| ” med lås | ” | 10: 50 |
| ” med pärm av getskinn o. lås | ” | 18: 50 |
| SCHACKPROTOKOLL pr 500 st. | ” | 7: 50 |
| FÖRSEGLINGSKUVERT per 100 st. | ” | 2:— |
| TURNERINGSTABELLER (rondlistor) 6—8—10 spelare, per st. | ” | 0: 03 |
| ” ” 12—14—16 spelare, per st. .. | ” | 0: 06 |
| Korrespondenskort pr 100 st. | ” | 1: 70 |

TIDSKRIFT FÖR SCHACKS FÖRLAG

Drottninggatan 29 C - Stockholm

Postgiro 3973

Nya A.-B. Örebro Dagblads Tryckeri 1952

Pris kr. 1:50